

การศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

สารนิพนธ์
ของ
ปราโมทย์ คำโต

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2550

การศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

สารนิพนธ์
ของ
ปราโมทย์ คำไธ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

บทคัดย่อ
ของ
ปริญญานิพนธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2550

ปราโมทย์ คำโก. (2549). การศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : อาจารย์ ดร.จารุวรรณ
พลอยดวงรัตน์

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพ
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี ใน 4 รูปแบบ
คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบ
ยืนยัน การใช้ผลประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานตาม
ขอบข่ายงาน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 จำนวน 25 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 25
คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 17 คน หัวหน้างานจำนวน 300 คน รวมทั้งสิ้น 342 คน
เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย การใช้ผล
การประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด จำนวน 17 ข้อ การใช้การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิง
ตรวจสอบยืนยัน จำนวน 20 ข้อ การใช้การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ จำนวน 16
ข้อ และการใช้การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ จำนวน 16 ข้อ รวมทั้งสิ้น 73 ข้อ วัด
ระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t – test)

ผลการศึกษาค้นคว้าการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี พบว่า

1. ผู้บริหารและหัวหน้างานมีความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด
การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิง
สัญลักษณ์ และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี พบว่าทั้ง 4 รูปแบบ อยู่ในระดับมาก โดยมี
ค่าเฉลี่ยตามลำดับ ดังนี้ $\bar{X} = 3.97$, $\bar{X} = 3.90$, $\bar{X} = 3.88$ และ $\bar{X} = 3.87$

2. ผู้บริหารและครูที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอก
เพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี ในรูปแบบ
การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน

และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน แต่การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบุคลากรที่มีสถานภาพเป็นผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสมากกว่าผู้ที่มีสถานภาพเป็นหัวหน้างาน

3. ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

4. ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

STUDYING ABOUT USING THE RESULTS OF EXTERNAL EVALUATION
FOR QUALITY DEVELOPMENT OF THE SCHOOL FOR EXTENSION OF
EDUCATIONAL OPPORTUNITIES UNDER THE OFFICE OF
EDUCATIONAL DISTRICT AREA IN NONTHABURI.

AN ABSTRACT
BY
PRAMOTE KUMTHO

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 2007

Pramote Kumtho (2006). *Studying about using the results of external evaluation for Quality development of the schools for extension of educational Opportunities under the Office of Educational District Area in Nonthaburi*. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration), Bangkok: Graduate School, Srinakarintarawirote University. Project Advisor: Dr. Jaruwat Ployduangrat.

The objective of this study is to study about using of the results of external evaluation for quality development of the schools for extension of educational opportunities under the Office of Educational District Area in Nonthaburi in 4 formats. They are using the results of external evaluation conceptually, using the results of external evaluation in confirmatory inspecting, using the results of external evaluation symbolically, and using the results of external evaluation practically.

The sample groups employed in this research study are the executive of educational places, the chief of each scope of work, and the chief of informative learning group of each school for extension of educational opportunities under the Office of Educational District Area No. 2 in Nonthaburi of 25 schools, consisting of 25 school's directors, 17 deputy school's directors, 300 chiefs of work, totally 342 persons. The tool employed for data collection is the questionnaire with scales of approximately 5 levels, consisting of using the results of external evaluation conceptually of 17 items, using the results of external evaluation in confirmatory inspecting of 20 items, using the results of external evaluation symbolically of 16 items, and using the results of external evaluation practically of 16 items, totally 73 items, to measure the levels of using the results of external evaluation for quality development of the schools for extension of educational opportunities under the Office of Educational District Area in Nonthaburi. The statistics employed for data analysis are percentage, Mean value, standard deviation, and t-test.

The results of studying of using the results of external evaluation for quality development of the schools for extension of educational opportunities under the Office of Educational District Area in Nonthaburi found that:

1. The executives and chiefs of work have opinions on using the results of external evaluation conceptually, using the results of external evaluation in confirmatory inspecting, using the results of external evaluation symbolically, and using the results of external

evaluation practically for quality development of the schools for extension of educational opportunities under the Office of Educational District Area in Nonthaburi for all 4 formats on the high having mean as follows : $\bar{X} = 3.97$, $\bar{X} = 3.90$, $\bar{X} = 3.88$ and $\bar{X} = 3.87$.

2. The executives and teachers who have different status have opinions on using the results of external evaluation for quality development of the schools for extension of educational opportunities under the Office of Educational District Area in Nonthaburi in the formats of on using the results of external evaluation conceptually, using the results of external evaluation in confirmatory inspecting, and using the results of external evaluation practically indifferently. But using the results of external evaluation symbolically has difference statistical significantly on the level of 0.05 with personnel of executive status have opinions on using the results of external evaluation to quality development of the schools for extension of educational opportunities more than personnel of the chief of work status.

3. The executives and teachers with different educational background have opinions on using the results of external evaluation for quality development of the schools for extension of educational opportunities under the Office of Educational District Area in Nonthaburi in the formats of on using the results of external evaluation conceptually, using the results of external evaluation in confirmatory inspecting, and using the results of external evaluation practically indifferently.

4. The executives and teachers with different experience in the operation of duty have opinions on using the results of external evaluation for quality development of the schools for extension of educational opportunities under the Office of Educational District Area in Nonthaburi in the formats of on using the results of external evaluation conceptually, using the results of external evaluation in confirmatory inspecting, and using the results of external evaluation practically indifferently.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามของ ปราโมทย์ คำโถ เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของ
มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร.จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศาสตร์ แสงศักดิ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษา พร้อมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง จากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์ และคณะกรรมการสอบ สารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ และอาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำแก้ไข เพื่อให้งานวิจัยฉบับนี้ มีความสมบูรณ์ถูกต้องตามหลักวิชาการมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง อาจารย์ ดร.กิตติยา สีอ่อน อาจารย์อนันต์ สุขกลัด อาจารย์ ดร.เอนก ล่วงลือ และอาจารย์ประวิติ คงอ่อน ได้กรุณาเสียสละเวลา เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ พร้อมทั้งตรวจสอบแก้ไข ให้คำแนะนำ ปรึกษาในการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณคณะผู้บริหาร และหัวหน้างานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ท่านศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และท่านคณาจารย์ภาค บริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ ให้ความรักความห่วงใยและความเมตตา แก่ผู้วิจัยเสมอมา

อนึ่งประโยชน์และคุณค่าที่เกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ ของบิดามารดา และบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้และเป็นที่รักยิ่งของผู้วิจัย

ปราโมทย์ คำโก

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตข่ายของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	9
ความหมายของคุณภาพการศึกษา.....	9
ความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของศาสนา	11
ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก.....	12
หลักการของประเมินคุณภาพภายนอก.....	13
ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก.....	14
คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอก.....	14
ขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายนอก.....	17
คำโครงของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก.....	20
กรอบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาสำหรับการประเมินคุณภาพ	
ภายนอก.....	22
มาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก	
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	23
การกำหนดระดับคุณภาพของสถานศึกษา.....	27
แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินภายนอก.....	27

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	ความหมายของการใช้ผลการประเมินภายนอก.....	27
	รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก.....	28
	โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	31
	รูปแบบและวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	32
	วัตถุประสงค์ของการขยายโอกาสทางการศึกษา.....	32
	จุดประสงค์ในการดำเนินงาน.....	32
	โครงสร้างของหลักสูตร.....	33
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
	การกำหนดประชากรและการกลุ่มตัวอย่าง.....	40
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	43
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
	สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
	การคิดวิเคราะห์.....	45
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	51
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	51
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	52
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
อภิปรายผล.....	55
ข้อเสนอแนะ.....	58
 บรรณานุกรม.....	 60
 ภาคผนวก.....	 63
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	77
ภาคผนวก ค ตารางแสดงผลการวิเคราะห์การใช้ผลการประเมินภายนอก เป็นรายชื่อ.....	79
 ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	 88

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน.....	41
2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม สถานภาพและ คุณลักษณะส่วนบุคคล.....	46
3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้ผลการประเมินภายนอก เพื่อพัฒนาการศึกษา รายรูปแบบ.....	47
4 ผลการเปรียบเทียบการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามสถานภาพ.....	48
5 ผลการเปรียบเทียบการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	49
6 ผลการเปรียบเทียบการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติ หน้าที่.....	50

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวความคิด.....	8
2 แสดงขั้นตอนการประเมินภายนอก.....	19

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 81 กำหนดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ จึงได้มีการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 เป็นต้นมา ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 49 ได้กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เรียกโดยย่อว่า "สมศ." มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 117 ตอนที่ 99ก เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2543 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 4 พฤศจิกายน 2543 โดยให้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้น จำเป็นต้องใช้หลักการบริหารจัดการ เช่นเดียวกับการบริหารหรือดำเนินกิจการต่างๆ ที่ต้องมีการดำเนินงานให้เป็นระบบครบวงจรโดยมีขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่งคือ การประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ อันจะสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด รวมทั้งมีจุดอ่อนหรือปัญหาในเรื่องใดบ้างที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การวางแผนและการดำเนินงานระยะต่อไปบรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการประเมินผล โดยเฉพาะการประเมินคุณภาพภายนอกจากหน่วยงานที่เป็นกลาง เพราะจะทำให้เกิดกลไกในการตรวจสอบอย่างจริงจัง รวมทั้งกระตุ้นให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชาติถึงหน่วยงานที่เล็กที่สุด คือสถานศึกษาและภายในห้องเรียนต้องมีการประเมินตนเองเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549: ออนไลน์)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ถือกำเนิดขึ้นจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม 2545 โดยได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2543 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของ

สถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของ สถานศึกษาทุกแห่ง และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ซึ่งผลการ ประเมินภายนอกทำให้ทราบถึงจุดเด่นและจุดด้อยที่ควรพัฒนา เพื่อเป็นการแก้ไขในสิ่งที่ควรพัฒนา และปรับปรุงให้สถานศึกษามีคุณภาพได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ทั้งนี้ขั้นตอนสำคัญของการประเมิน ภายนอก คือ การให้คำแนะนำแก่สถานศึกษาในการพัฒนาตนเอง ซึ่งผู้ประเมินภายนอก จะเป็นผู้ให้ คำแนะนำแก่สถานศึกษาในการพัฒนาตนเอง การกำหนดทิศทางการพัฒนา และเงื่อนไขของ ความสำเร็จ ให้อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงและศักยภาพของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เพื่อเป็น ประโยชน์ต่อสถานศึกษา สามารถนำเอาข้อแนะนำไปปรับใช้ได้ทันที ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ ในการจัดการเรียนการสอน การบริหารงาน และการเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป

เพื่อให้การประเมินภายนอกไม่สูญเปล่าและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาควรนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษาต่อไป

กล่าวได้ว่าการใช้ผลการประเมินภายนอกก่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของ หน่วยงานดังนั้นสถานศึกษาควรนำผลการประเมินทั้งผลการประเมินภายในที่สถานศึกษาดำเนินการ เองและผลการประเมินภายนอกซึ่งเป็นผลการประเมินจากหน่วยงานที่เป็นกลางที่เกิดจากกลไกในการ ตรวจสอบอย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้ได้สารสนเทศที่มีความถูกต้องและเชื่อถือได้มาพัฒนาปรับปรุงการ จัดการเรียนการสอนและการบริหารส่งผลให้สถานศึกษามีการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ อย่างต่อเนื่อง โดยการใช้ผลการประเมินภายนอกใน 4 รูปแบบ คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกใน เชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายนอกใน เชิงสัญลักษณ์ และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ เพื่อประกอบการวางแผนในการ พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา(วรารักษ์ บุญเยี่ยม. 2546 : 3)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นนทบุรี เพื่อให้ทราบถึงระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกใน 4 รูปแบบ คือ การใช้ผลการประเมิน ภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมิน ภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ และเพื่อให้ได้สารสนเทศ เกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินภายนอกที่เป็นประโยชน์แก่สถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการติดตามผล นำเสนอและขยายผลการใช้ผลการประเมินภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ใน 4 รูปแบบ คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ใน 4 รูปแบบ คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ โดยจำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่

ความสำคัญของงานวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ใน 4 รูปแบบ คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้างาน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อประโยชน์ในการบริหารสถานศึกษา และเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ใน 4 รูปแบบ คือ

- 1.1 การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด
- 1.2 การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน
- 1.3 การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์
- 1.4 การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่บุคลากรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ปีการศึกษา 2549 ที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ในรอบแรกจำนวน 33 โรงเรียน จำนวนบุคลากรทั้งสิ้น 560 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 42 คน หัวหน้างาน 300 คน รวมทั้งสิ้น 342 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ สถานภาพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่

3.1.1 สถานภาพ จำแนกเป็น

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) หัวหน้างาน

3.1.2 วุฒิการศึกษา จำแนกเป็น

- 1) ปริญญาตรี
- 2) ปริญญาโท

3.1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ จำแนกเป็น

- 1) น้อยกว่า 5 ปี
- 2) ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

3.2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การใช้ผลการประเมินภายนอก มี 4 รูปแบบ ได้แก่

- 3.2.1. การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด (Conceptual use)
- 3.2.2. การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน (Legitimate Use)
- 3.2.3. การใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic use)
- 3.2.4. การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ (Instrumental use)

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยให้นิยามศัพท์เฉพาะตามขอบข่ายของตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

1. **การประเมินภายนอก** หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งกระทำโดยสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป
2. **การใช้ผลการประเมินภายนอก** หมายถึง การนำผลหรือสารสนเทศจากการประเมิน คุณภาพภายนอกของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ใน การปฏิบัติงาน นโยบายการทำงาน และนำมาเป็นแนวทางสำหรับการตัดสินใจเพื่อพัฒนาการศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่ได้รับการรายงาน การประเมินคุณภาพในรอบแรก
3. **การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงความคิด (Conceptual Use)** หมายถึง การที่ สถานศึกษาและผู้มีอำนาจในการตัดสินใจใช้ผลการประเมินเพื่อทำความเข้าใจสภาพของการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน และการบริหารสถานศึกษา ช่วยให้เกิดความกระจ่าง โดยผลการประเมิน ภายนอกมีอิทธิพลต่อความคิด แต่ไม่ได้นำไปปฏิบัติโดยตรงต่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหาร สถานศึกษา
4. **การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน (Legitimate Use)** หมายถึง การที่สถานศึกษาและผู้มีอำนาจในการตัดสินใจใช้ผลการประเมินเพื่อเป็นเหตุผลยืนยันและสนับสนุน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษาที่กระทำก่อนหน้า และสามารถใช้เป็น เหตุผลสนับสนุนการตัดสินใจ ทำให้แนวทางการดำเนินงานหรือนโยบายที่เลือกนั้นมีความถูกต้อง ชอบธรรมมากขึ้น
5. **การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Use)** หมายถึง การที่ สถานศึกษาและผู้มีอำนาจในการตัดสินใจใช้ผลการประเมินเพื่อ เป็นเครื่องมือช่วยในการกำกับ ควบคุม และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารของสถานศึกษา เพื่อแสดงว่าการ บริหารงานของสถานศึกษาเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง
6. **การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ (Instrumental Use)** หมายถึง การที่ สถานศึกษาและผู้มีอำนาจในการตัดสินใจใช้ผลการประเมินในการลงมือปฏิบัติงานจัดการเรียน การสอนและการบริหารสถานศึกษา ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมสมาชิกในองค์กร วิธีดำเนินการ ระเบียบข้อบังคับ โครงสร้าง และวัฒนธรรมขององค์กร

7. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

8. **หัวหน้างาน** หมายถึง ข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้างาน 4 งาน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม

9. **ตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน** หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างาน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

10. **วุฒิการศึกษา** หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารและหัวหน้างานในสถานศึกษา จำแนกเป็น 2 กลุ่มคือ ปริญญาตรี และปริญญาโท

11. **ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่** หมายถึง ระยะเวลาของการปฏิบัติหน้าที่ หรือการเข้าสู่ตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือครูที่ได้รับแต่งตั้งจากผู้บริหารโรงเรียนให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับหัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ของแต่ละวิชา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

12. **โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา** ความหมายเดิม หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ปัจจุบันหมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา (เดิมสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี) ที่จัดการเรียนการสอนการศึกษาภาคบังคับ คือจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึง ช่วงชั้นที่ 3 หรือ ระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

13. **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา** หมายถึง สำนักงานที่ทำหน้าที่กำกับ ติดตาม นิเทศ การดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยมีการแบ่งเขตปกครองออกเป็น 2 เขต เขต 1 มี 2 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนนทบุรี และอำเภอบางกรวย เขต 2 มี 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอปากเกร็ด อำเภอบางบัวทอง อำเภอบางใหญ่ และอำเภอไทรน้อย ในการศึกษาครั้งนี้ใช้บุคลากรของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 25 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหาร 42 คน หัวหน้างาน 300 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี โดยได้ศึกษาจาก ตำรา เอกสาร หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. การใช้ผลการประเมินภายนอก แบ่งเป็น 4 รูปแบบ(วรภรณ์ บุญเจียม. 2546: 6-7) ดังนี้

1.1 การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด (Conceptual Use) หมายถึง การที่สถานศึกษาหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจสภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการบริหารสถานศึกษา ช่วยให้เกิดความกระจ่าง โดยผลการประเมินภายนอกมีอิทธิพลต่อความคิดของสถานศึกษาหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ แต่ไม่ได้นำไปสู่การตัดสินใจและปฏิบัติโดยตรงต่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษา

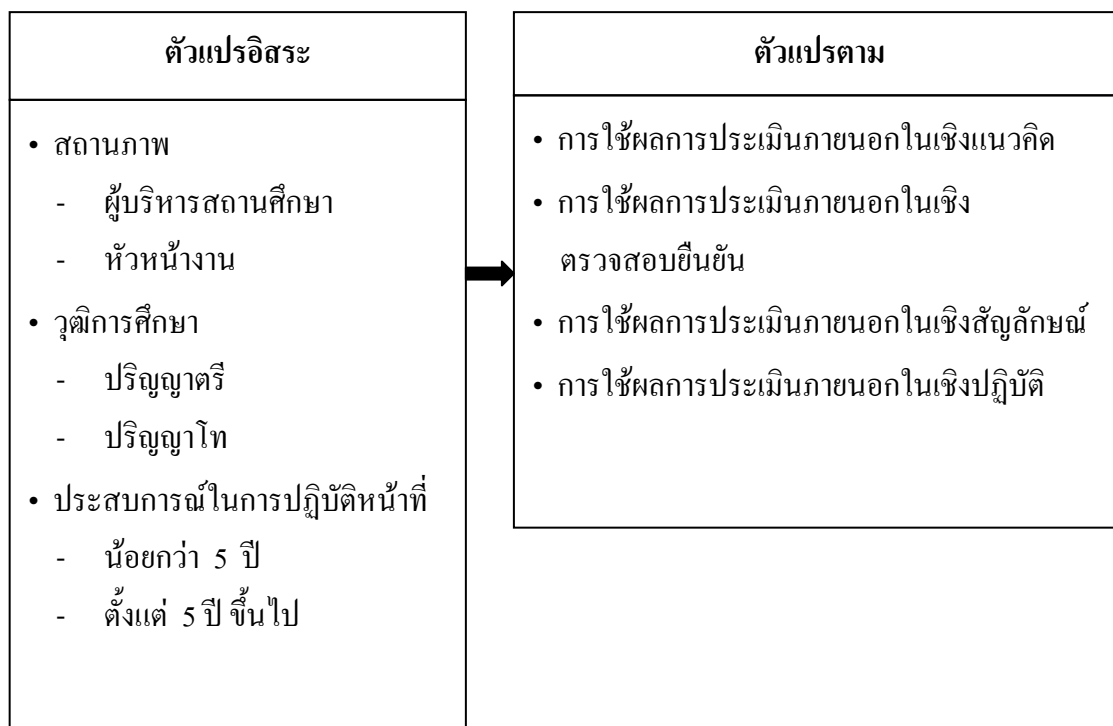
1.2 การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน (Legitimate Use) หมายถึง การที่สถานศึกษาหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อเป็นเหตุผลยืนยันและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และการบริหารสถานศึกษาที่กระทำก่อนหน้า เพื่อยืนยันผลการตัดสินใจของสถานศึกษาหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ

1.3 การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Use) หมายถึง การที่สถานศึกษาหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อเป็นเครื่องช่วยในการกำกับควบคุม และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารของสถานศึกษา เพื่อแสดงว่า การจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานของสถานศึกษาเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

1.4 การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ (Instrumental Use) หมายถึง การที่สถานศึกษาหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจใช้ผลการประเมินภายนอก ในการลงมือปฏิบัติงานจัดการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษา เช่น การดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานของสถานศึกษา เป็นต้น

2. ตัวแปรอิสระ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี ได้แก่ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ปฏิบัติงานในหน้าที่

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลการประเมินภายนอก
ดังกล่าวข้างต้น นำเสนอเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรที่มีสถานภาพแตกต่างกันความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม แตกต่างกัน
2. บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม แตกต่างกัน
3. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี

1. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
3. กรอบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก
4. แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินภายนอก
5. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.1 ความหมายของคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่มาตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เป็นที่คาดหวังตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การศึกษาไทยจะเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี เก่ง มีความสุข สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิตเต็มตามศักยภาพ (รายงานเพื่อการปฏิรูปเพื่อการศึกษา. 2544 : 7) ได้มีนักวิจัยและนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2537 : 5) ให้ความหมายคุณภาพการศึกษาว่าเป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับตนเองและสังคม มีคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม รู้จักอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีสุขภาพกายและจิตที่ดี มีความเคารพและยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2541 : 15) ได้กล่าวว่า คุณภาพการศึกษาหมายถึงการที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วนตามความคาดหวังของหลักสูตร อันเป็นผลการที่หน่วยงานทุกระดับ ทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ร่วมกับชุมชนจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

โกศล ศรีทอง (2543 : 31) สรุปว่า คุณภาพการศึกษาเป็นผลจากการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการทำงานที่มีจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ มีการวางแผนและปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนด

เพื่อผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ มีคุณธรรมจริยธรรม อีกทั้งเป็นที่ยอมรับของประชาชนและชุมชน โดยมีผู้บริหาร ครู นักเรียน บุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง วัสดุอุปกรณ์รวมถึงสภาพแวดล้อมเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การศึกษามีคุณภาพ

ธนะกุล ช้อนแก้ว (2546) คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตรซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้วัดผลการปฏิบัติงานว่ามีความสอดคล้องกับที่กำหนดไว้อย่างดีเพียงใด ทั้งนี้ต้องก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้รับบริการอันได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองความต้องการของสังคมที่ต้องการผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ

พาร์สัน (Parsons. 1994 : 9) ได้ให้ความเห็นว่า คุณภาพการศึกษามี 3 ด้าน คือ

1. คุณภาพของผู้รับบริการ หมายถึง สิ่งที่ผู้รับบริการต้องการจัดการการศึกษา
2. คุณภาพในด้านของนักวิชาการ หมายถึง การบริการทางการศึกษานั้นเป็นไปตามที่นักวิชาการศึกษากำหนด ทั้งยังมีการใช้เทคนิคและขั้นตอนที่เชื่อว่าจะทำให้เกิดผลตามที่ผู้รับบริการต้องการ
3. คุณภาพในด้านการจัดการ หมายถึง การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดผลผลิต และเป็นไปตามแนวทางที่ผู้บริหารระดับสูงกำหนด

จากความหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่นักวิชาการกล่าว สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพหมายถึง การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนดีของสังคมและประเทศชาติ การจัดการศึกษาตรงตามมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เป็นที่พึงพอใจแก่ผู้มีส่วนได้เสีย ตอบสนองความต้องการของสังคมที่ต้องการผู้จบการศึกษาต้องมีความรู้และความสามารถ โดยการจัดการศึกษาต้องมีการใช้เทคนิค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษา

1.2 ความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

คุณภาพการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของคน ซึ่งจะตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ ในอันที่จะพัฒนาคนให้สมบูรณ์ เป็นผู้มีสติปัญญา เป็นคนดี คนเก่ง สอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่ ให้เป็นคนที่มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี คุณภาพการศึกษาจึงมีความสำคัญต่อสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าว ดังนั้นนักวิชาการได้เสนอความเห็นไว้ดังนี้

1.2.1 คุณภาพการศึกษามีความสำคัญต่อความเชื่อมั่นของประชาชน เพราะการศึกษาที่มีคุณภาพ จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นกับประชาชนที่ได้นำบุตรหลานเข้ารับการศึกษาศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาที่มีมาตรฐานสูงจะมีคุณภาพ มีความสามารถ มีศักยภาพเพียงพอในการทำงานและประกอบอาชีพ (รุ่ง แก้วแดง. 2540 : 11)

1.2.2 คุณภาพการศึกษามีความสำคัญต่อการสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการและสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ คุณภาพการศึกษาเป็นหัวใจของความเป็นเลิศ โดยเฉพาะเรื่องการทำให้ทรัพยากรมีคุณภาพ (วิจิตร ศรีสุอาน. 2540 : 28)

การจัดการศึกษาในปัจจุบันจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับเพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่ต้องการโดยทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษา สถานศึกษาจัดการศึกษาได้มาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะต่าง ๆ ตามมาตรฐานที่หลักสูตรและสังคมต้องการโดยเน้นให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาด้วย (สมศักดิ์ มินศรี. 2549 : 18-19)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาไปยังระดับท้องถิ่นและสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องมีระบบประกันคุณภาพเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ผู้เรียนไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นใดก็ตามจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน ทั้งนี้จะมีทั้งการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการประเมินภายนอก เป้าหมายของการประเมินคุณภาพนั้น ไม่ใช่เพื่อการลงโทษ แต่เป็นเครื่องมือให้สถานศึกษาได้นำไปพิจารณาจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างเต็มที่ ฉะนั้นการประกันคุณภาพจึงเป็นการประกันคุณภาพเพื่อผู้เรียน

ในอดีตที่ผ่านมาจะให้หน่วยงานประเมินภายในอย่างเดียวซึ่งผลที่ส่งมาเชื่อถือไม่ค่อยได้ ประเมินทุกเรื่องออกมาดีเกือบทั้งหมด หรือแม้แต่การให้ศึกษานิเทศก์เป็นผู้ประเมิน ก็ปรากฏว่าไม่ได้มีการนำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุงการศึกษาเท่าที่ควร จึงสมควรให้มีการประเมินภายนอก โดยองค์กรอิสระ ซึ่งองค์กรอิสระในที่นี้หมายความว่า ไม่ถูกครอบงำโดยฝ่ายรัฐหรือฝ่ายราชการ กรณีตัวอย่างเช่นการประเมินรัฐวิสาหกิจเป็นหน้าที่ของกระทรวงการคลัง โดยมีกรมบัญชีกลางเป็นเจ้าของเรื่องซึ่งได้ขอให้บริษัทเอกชนเป็นผู้ดำเนินการโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิของกระทรวงการคลังเป็นกรรมการ เพื่อกำกับบริษัทเอกชนที่ทำหน้าที่ประเมินอีกชั้นหนึ่งเป็นการตรวจสอบแบบถ่วงดุลเพื่อให้เกิดความถูกต้องและเป็นธรรม

การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาเป็นแนวคิดที่ดี แต่ต้องระมัดระวังไม่ให้กลายเป็นมาตรฐานเดียว เนื่องจากกระบวนการจัดการศึกษาต่อไปจะมีความหลากหลายมีตั้งแต่การศึกษาที่จัดโดยครอบครัว ชุมชน ทั้งการศึกษาในระบบ นอกในระบบ และตามอัธยาศัย การมีมาตรฐานระดับชาติ

ต้องเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นด้วย หมายความว่าท้องถิ่นควรมีบทบาทที่กำหนดว่าต้องการพัฒนาในท้องถิ่นออกมาเช่นไรเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

มาตรฐานการศึกษา อาจเรียกว่าเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งจะต้องมี แต่จุดสำคัญที่สุดอยู่ที่ผู้ผลิต คือ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น เก่งขึ้น และมีความรับผิดชอบมากขึ้น สำหรับส่วนที่เป็นปัจจัยตัวป้อนในด้านทรัพยากร กระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการเรียนการสอน ถึงแม้มีความสำคัญ แต่สามารถจัดให้มีหลากหลายได้ ซึ่งความหลากหลายจะต้องคำนึงถึงผู้รับการศึกษาเป็นสำคัญ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2546: 8-9)

2.1 ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอก หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2546: 31)

การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง กระบวนการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งกระทำโดยกลุ่มบุคคลที่เป็นนักประเมินโดยอาชีพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของหน่วยงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนาการทำงานและนำไปสู่การรับรองคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงานตามมาตรฐานที่กำหนด (วรารักษ์ บุญเยี่ยม. 2546: 14; อ้างอิงจาก สุวิมล ว่องวาณิช. 2545: ไม่ระบุหน้า)

การประเมินคุณภาพนอก หมายถึง กระบวนการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินของหน่วยงาน ซึ่งกระทำโดยบุคลากรภายนอกที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือสิ่งที่ถูกประเมิน แต่มีความชำนาญในวิชาชีพของการประเมินคือ ผู้ที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของหน่วยงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงการทำงานและนำไปสู่การรับรองคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงานตามมาตรฐานที่กำหนด(วรารักษ์ บุญเยี่ยม. 2546: 14-15)

การประเมินคุณภาพภายนอก คือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) หรือ สมศ. เพื่อมุ่งให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ผู้ประเมินภายนอกหรือคณหมอโรงเรียนมีความเป็นอิสระ และเป็นกลาง

ไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกับการประเมินคุณภาพภายนอกจะนำไปสู่การเข้าถึงคุณภาพการศึกษาด้วยความเป็นกลาง เพื่อสร้างสรรค์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างแท้จริง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549: ออนไลน์)

การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งกระทำโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อบูชาให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น (หน่วยประเมินภายนอก บริษัท พญาและประเมินการศึกษา. 2549: ออนไลน์)

สรุปได้ว่าการประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึงการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา ซึ่งกระทำโดย หรือผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อบูชาให้มีการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น และเป็นหลักประกันให้ผู้เรียนและสังคมมั่นใจว่าจะได้รับบริการจากสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด และนำผลการประเมินใช้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

2.2 หลักการของประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินภายนอกของ สมศ. เป็นการประเมินโดยใช้รูปแบบ "กัลยาณมิตรประเมิน" โดยมีวัตถุประสงค์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุรักษ์ เขต 3. 2549: ออนไลน์) ดังต่อไปนี้

1. เพื่อตรวจสอบ ยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งช่วยสะท้อนให้เห็นจุดเด่น-จุดด้อยของสถานศึกษา เงื่อนไขของความสำเร็จ และสาเหตุของปัญหา
3. เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด
4. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง
5. เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

2.3 ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอก มีความสำคัญและมีความหมายต่อสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. 2549: ออนไลน์) ดังต่อไปนี้

ประการที่ 1 เป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานและพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

ประการที่ 2 เพิ่มความมั่นใจและคุ้มครองประโยชน์ให้ผู้รับบริการทางการศึกษาว่า สถานศึกษาได้จัดการศึกษามุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุขเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ประการที่ 3 สถานศึกษาและหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนท้องถิ่นมี ข้อมูลที่จะช่วยตัดสินใจในการวางแผนและดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

ประการที่ 4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบายมีข้อมูลสำคัญในภาพรวมเกี่ยวกับ คุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาทุกระดับทุกสังกัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนด นโยบายทางการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 คุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอก

ผู้ประเมินภายนอก หมายถึง บุคคลทั้งที่เป็นนักวิชาการ/วิชาชีพ หรือผู้ประกอบการ ผู้แทน ชุมชนที่มีคุณสมบัติตามที่ สมศ. กำหนด และได้รับการรับรองจาก สมศ.ให้ทำการประเมินคุณภาพ ภายนอกสถานศึกษา ผู้ประเมินภายนอก คือ คุณหมอโรงเรียนนั่นเอง

คุณสมบัติของผู้ประเมินภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกอย่างสร้างสรรค์เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้อง อาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญหรือคุณวุฒิ พร้อมทั้งบุคลิกภาพและเจตคติ ที่เหมาะสมของผู้ประเมินภายนอก สมศ. จึงกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้น และคุณสมบัติเฉพาะ สำหรับผู้ ที่จะได้รับการรับรองและแต่งตั้งเป็นผู้ประเมินภายนอกดังนี้

คุณสมบัติเบื้องต้น

- 1) อายุไม่ต่ำกว่า 30 ปีบริบูรณ์ แต่ต้องไม่เกิน 65 ปี ในวันที่ยื่นใบสมัคร
- 2) มีสัญชาติไทย
- 3) สามารถปฏิบัติงานได้เต็มเวลา

4) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์การทำงานที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพเป็นที่ยอมรับและไม่เคยถูกลงโทษทางจริยธรรม

5) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับราชการต้องได้รับหนังสืออนุญาตจากผู้บังคับบัญชาในระดับกรมขึ้นไป ให้สามารถเป็นผู้ประเมินภายนอกและทำการประเมินภายนอกได้

6) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความมุ่งหมาย หลักการ แนวการจัดการศึกษา การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบ

7) มีความรู้ และมีทักษะด้านการประเมินผล ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปและให้ข้อเสนอแนะ และการเขียนรายงาน

8) มีทักษะในการสื่อสารด้วยวาจา

9) มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ รอบคอบและสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

10) มีบุคลิกภาพ สุภาพเรียบร้อย

11) มีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา เป็นกัลยาณมิตร มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีความสามารถในการประสานงาน

คุณสมบัติเฉพาะ

1) สำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอกของสำนักงาน ผ่านการทดสอบและการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด และได้รับการรับรองให้เป็นผู้ประเมินภายนอก

2) มีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่สำนักงานกำหนด

จรรยาบรรณของผู้ประเมินภายนอก

ผู้ประเมินภายนอกต้องปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้โดยยึดจรรยาบรรณต่อไปนี้เป็นหลัก

1) มีความเที่ยงตรง เป็นกลาง โปร่งใส มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้รายงานสิ่งที่ค้นพบตามความเป็นจริงอย่างชัดเจน มีเหตุผล มีหลักฐานสนับสนุนและมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ยอมให้อิทธิพลใดเบี่ยงเบนผลการประเมินให้ผิดไปจากความเป็นจริง การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง ถือเป็นการรายงานเท็จด้วย

2) ต้องไม่ประพฤติให้เสื่อมเสียแก่ชื่อเสียงของตนหรือแก่ชื่อเสียงของสำนักงาน

3) รักษาความลับของข้อมูลสารสนเทศส่วนบุคคลและสถานศึกษาที่ได้รับระหว่างการตรวจเยี่ยมและการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างเคร่งครัด

4) ไม่รับและไม่เรียกร้องในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอก

สถานศึกษา เช่น ไม่รับอามิสสินจ้าง รางวัล ของขวัญ ของกำนัล การต้อนรับ การรับรองและการอำนวยความสะดวกจากสถานศึกษาที่เกินความจำเป็น

5) ไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้ตัวเองหรือผู้อื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมโดยใช้ข้อมูลใด ๆ ซึ่งสำนักงานยังไม่ได้เผยแพร่ต่อสาธารณะ และไม่ดำเนินการใด ๆ ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ต่อสำนักงาน

6) ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกที่สำนักงานกำหนด

7) ผู้ประเมินภายนอกต้องไม่นำบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกเข้าไปในสถานศึกษาที่ทำการประเมิน

8) ผู้ประเมินต้องไม่เป็นที่ปรึกษาหรือวิทยากรให้กับสถานศึกษาเนื่องจากอาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินภายนอก

ในการประเมินคุณภาพภายนอก ผู้ประเมินภายนอกจะต้องปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพโดยยึดถือบทบาทในลักษณะ “เพื่อนร่วมวิชาชีพ” และเป็น “กัลยาณมิตร” กับสถานศึกษาและชุมชนที่ต่างฝ่ายต่างเรียนรู้จากกันและกัน หน้าที่สำคัญของคนของผู้ประเมินภายนอก มีดังนี้

1) ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา สร้างความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพ ให้กับบุคลากรของสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง

2) รวบรวมข้อมูลและตรวจสอบหลักฐานข้อมูลเพื่อยืนยันสภาพความเป็นจริงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามที่สถานศึกษาได้รายงานไว้ในรายงานการประเมินตนเอง และตามหลักฐานที่สะท้อนสภาพความเป็นจริงที่ไม่ได้อยู่ในรายงานการประเมินตนเอง

3) ตรวจสอบกระบวนการและวิธีการที่สถานศึกษาใช้ในการได้มาซึ่งข้อมูลรวมทั้งหลักฐานที่ระบุในรายงานการประเมินตนเองมีความเหมาะสม ครบคลุม และน่าเชื่อถือเพียงใด

4) ตรวจสอบผลการพัฒนาเทียบกับเป้าหมาย/แผนพัฒนาของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาที่ สมศ. กำหนดเพื่อการประเมินภายนอก รวมทั้งตรวจสอบเป้าหมาย/แผนพัฒนาที่สถานศึกษาจะดำเนินการต่อไป เพื่อความสอดคล้องกับผลการประเมิน

5) ประมวล วิเคราะห์ข้อมูล และประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานประเมินภายนอก พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

6) รายงานผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาต่อ สมศ.

2.5 ขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ใช้วิธีการการประเมินคุณภาพภายนอกที่เรียกว่า “การประเมินเพื่อยืนยันสถานภาพจริง” หรือ Conformity Assessment ซึ่งมีขั้นตอนในการประเมินตามสภาพจริง นับตั้งแต่ก่อนการตรวจเยี่ยม ระหว่างการตรวจเยี่ยมและหลังการตรวจเยี่ยมโดยมีขั้นตอน(หน่วยประเมินภายนอก บริษัท พญาและประเมินการศึกษา. 2549: ออนไลน์) ดังนี้

2.5.1 ก่อนการตรวจเยี่ยม สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จะจัดสรรสถานศึกษาให้หน่วยประเมินภายนอก เพื่อจัดเตรียมคณะผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรอง จากนั้น ทีมผู้ประเมินภายนอกทำการรวบรวมและศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อกำหนดขอบเขตการประเมิน กำหนดประเด็นและรายการข้อมูลที่จะตรวจสอบว่าต้องการข้อมูลจากแหล่งใดและกำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูล แล้วจึงวางแผนการตรวจเยี่ยมและแผนการประเมินสถานศึกษา กำหนดตารางปฏิบัติงาน และมอบหมายภาระงานในทีมผู้ประเมิน

หลังจากนั้น จึงนัดวันตรวจเยี่ยมกับสถานศึกษา โดยทีมผู้ประเมินภายนอกจะแจ้งกำหนดวันตรวจเยี่ยมและรายชื่อผู้ประเมินภายนอกต่อ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่ง สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จะแจ้งรายละเอียดดังกล่าวให้สถานศึกษาทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 2 สัปดาห์

2.5.2 ระหว่างการตรวจเยี่ยม กระบวนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา จะใช้เวลา 3 วัน โดยในวันแรก (ช่วงเช้า) ทีมผู้ประเมินจะชี้แจงหลักการและวิธีการในการประเมินภายนอกแก่ครูผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ หลักการและวิธีการของการประเมินภายนอกร่วมกัน และแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับแผนและตารางการปฏิบัติงานของคณะผู้ประเมินภายนอก

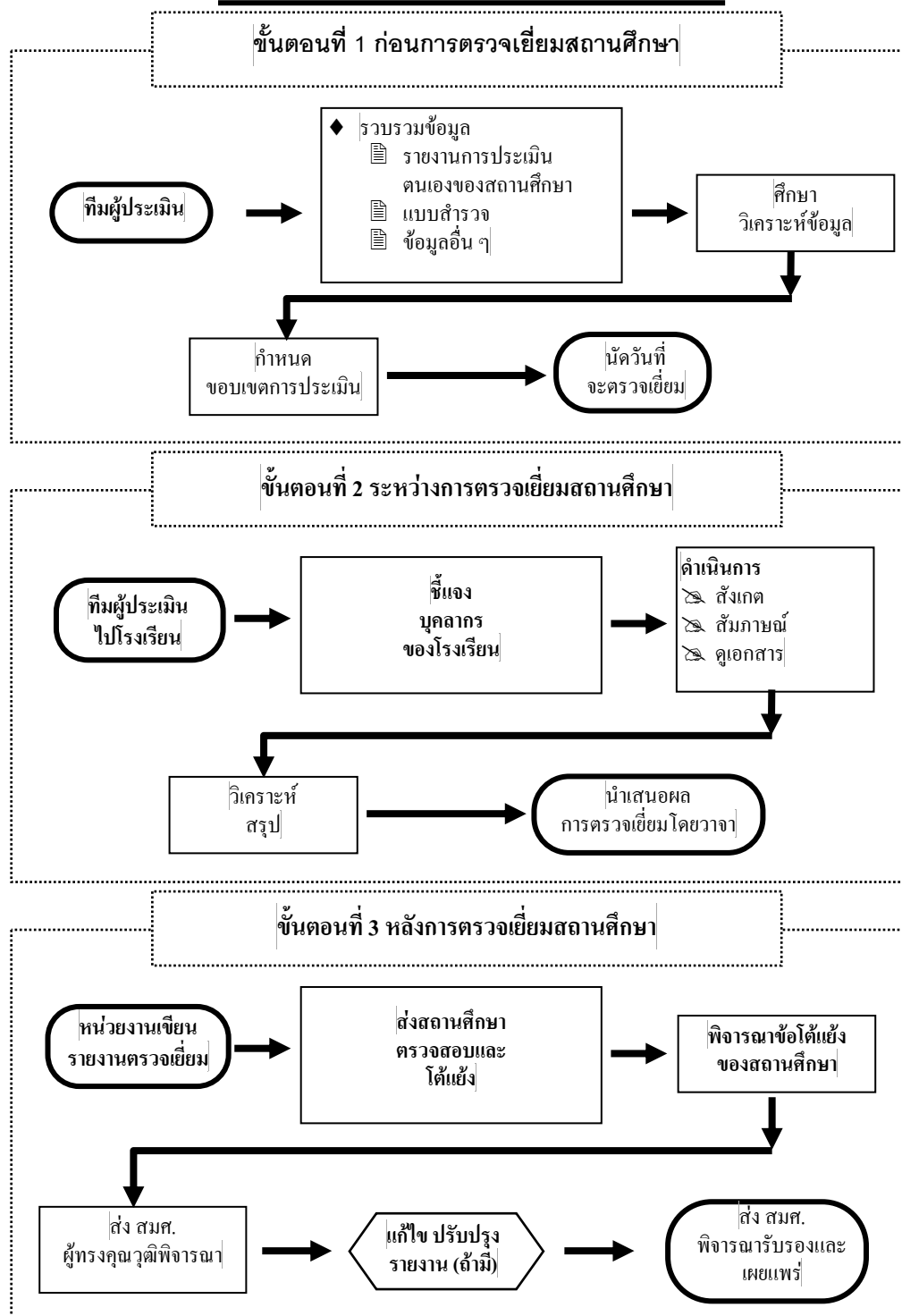
ผู้ประเมินภายนอกจะเก็บข้อมูลด้วยการสังเกต สัมภาษณ์นักเรียน ผู้สอน ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และการศึกษาเอกสารหลักฐานตามที่สถานศึกษาทำขึ้นในการปฏิบัติงานจริง เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วน จึงวิเคราะห์สรุปรายงานผลการประเมิน และรายงานให้สถานศึกษารับทราบด้วยวาจา พร้อมทั้งให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพแก่สถานศึกษาโดยเปิดโอกาสให้สถานศึกษาได้แสดงความคิดเห็น และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลได้

2.5.3 หลังการตรวจเยี่ยม ทีมผู้ประเมินภายนอกจะร่วมกันเขียนรายงานการประเมินสถานศึกษา แล้วส่งสถานศึกษาเพื่อตรวจสอบและทักท้วง จากนั้นผู้ประเมินภายนอกพิจารณา

ข้อทักท้วงของสถานศึกษาและส่งรายงานต่อ สมศ. เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณารับรองรายงานผลการประเมิน แล้วจึงจะจัดส่งรายงานให้กับสถานศึกษาและเผยแพร่ผลการประเมินต่อสาธารณชน

ทั้งนี้ สมศ. จะจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงพัฒนารายงานต่อหน่วยงาน ต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาจากนั้น สมศ. จะสังเคราะห์ผลการประเมินในรอบปี เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี สำนักงานประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบายทางการศึกษา และจัดสรรงบประมาณ การศึกษาต่อไป (หน่วยประเมินภายนอก บริษัท พญาและประเมินการศึกษา. 2549: ออนไลน์)

ขั้นตอนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

ภาพประกอบ 2 แสดงขั้นตอนการประเมินภายนอก

ที่มา : หน่วยประเมินภายนอก บริษัท พญาและประเมินการศึกษา. 2549: ออนไลน์

<http://www.prayalae-ed.com/index.php?lay=show&ac=article&id=238425>.

2.6 คำโครงของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก

รูปแบบการเขียนรายงานประเมินตนเอง ให้พิจารณาตามที่สถานศึกษาเห็นเหมาะสม ไม่มีรูปแบบตายตัว สถานศึกษาควรออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา แล้วรายงานต้นสังกัดทุกสิ้นปีการศึกษา ในรายงานควรประกอบด้วย

บทที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

บทที่ 2 สภาพการดำเนินงาน

บทที่ 3 ผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา

บทที่ 4 สรุปผลการประเมินและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต

ภาคผนวก

สาระสำคัญ และแนวการนำเสนอข้อมูลในแต่ละบทกล่าวโดยสังเขปได้ดังนี้

บทที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

เป็นการเสนอสาระสำคัญ โดยสรุป เพื่อให้เห็นภาพรวมของสถานศึกษา ซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1) ข้อมูลที่เกี่ยวกับลักษณะ ประเภทของสถานศึกษา โดยระบุ ชื่อ สังกัด ประเภท สถานที่ตั้งของสถานศึกษา

2) ข้อมูลนักเรียน ระบุจำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ จำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นที่สอน นักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญา นักเรียนปัญญาเลิศ นักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ (ถ้ามี) นักเรียนที่ต้องการการช่วยเหลือเป็นพิเศษ อัตราส่วนครูต่อนักเรียน จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนจำนวนนักเรียนที่ได้รับโล่ รางวัล เกียรติยศ หรือมีผลงานดีเด่น สถิติการมาเรียน ลาออก และจบการศึกษา

3) ข้อมูลและบุคลากร ระบุจำนวนครูและบุคลากรจำแนกจากวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ อายุเฉลี่ย จำนวนครูประจำการ ครูอัตราจ้าง สถิติการมาทำงาน ชั่วโมงสอนโดยเฉลี่ยของครู การได้รับรางวัลเกียรติยศ และผลงานดีเด่น

4) สภาพชุมชนโดยรวม ระบุอาชีพ ศาสนา รายได้ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง แนวโน้มความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน การสืบสานประเพณี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น

5) โครงสร้างหลักสูตร ระบุโครงสร้างการจัดสาระการเรียนรู้การจัดเวลาเรียน ดำเนินการพัฒนาผู้เรียน

6) แหล่งเรียนรู้และผู้รู้ ระบุจำนวนอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องปฏิบัติการพิเศษ ห้องสมุด จำนวน ประเภทหนังสือ จำนวนคอมพิวเตอร์ แหล่งติดตั้งอินเทอร์เน็ต อัตราการใช้ แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกห้องเรียน รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น

วิธีการนำเสนอ นำเสนอโดยพรรณนาความ ประกอบตาราง แผนภูมิ หรือแผนภาพ

บทที่ 2 สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา

สาระในบทนี้ ต้องการสรุปแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงาน และการจัดระบบบริหาร ภายในเพื่อให้บรรลุตามกำหนดโดยมีข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) วิสัยทัศน์ ปรัชญา พันธกิจ เป้าหมายของสถานศึกษา ที่แสดงให้เห็นความสำเร็จในอนาคต ทิศทางการดำเนินงาน และความคาดหวังในแต่ละช่วงเวลา
- 2) แนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ หรือวิธีดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย เป็นการนำเสนอกรอบความคิดของการดำเนินงานที่สถานศึกษาจะแก้ปัญหาสิ่งที่บกพร่อง
- 3) โครงสร้างการบริหาร เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะ การจัดแบ่งสายงานในการบริหาร ขอบข่ายการบังคับบัญชา บทบาทอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 4) ลักษณะของการบริหาร เป็นการนำเสนอแนวทางการบริหาร โดยเฉพาะที่จะแสดงให้เห็นคุณภาพในเรื่องของการวางแผน การดำเนินการตามแผน การประเมินผล และการปรับปรุงงาน เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ
- 5) นำเสนอแนวปฏิบัติงาน เฉพาะโครงการที่สนองตอบ ข้อเสนอแนะของ สมศ. จากผลการประเมินรอบแรก ระบุตัวชี้วัดความสำเร็จตามโครงการ

วิธีการนำเสนอ

นำเสนอโดยพรรณนาความ ประกอบตาราง แผนภูมิ Flow Chart ตามความเหมาะสม โครงการที่ตอบสนองกับเป้าหมายการพัฒนาหรือมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานของสถานศึกษาและ ข้อเสนอแนะของ สมศ. จากผลการประเมินภายนอก รอบแรก

บทที่ 3 ผลการประเมินมาตรฐานการศึกษา

สาระในบทนี้มีความสำคัญมากที่สุด เพราะเป็นการแสดงให้เห็นผู้อ่านทราบว่า ในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีผลการดำเนินงานมาตรฐานเป็นอย่างไร ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร ปัญหา อุปสรรคอยู่ที่ไหน และจะแก้ปัญหาเหล่านั้นอย่างไร เสนอข้อมูลดังกล่าวให้ครบถ้วน และข้อมูลเหล่านี้สอดคล้องกับความเป็นจริง

ผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

- 1) ผลการประเมินผลการศึกษาระดับปฐมวัย

1.1 ผลการประเมินมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน (นักเรียน)

1.2 ผลการประเมินมาตรฐานด้านคุณภาพด้านการเรียนการสอน (ครู)

2) ผลการประเมินผลการศึกษาระดับพื้นฐาน

2.1 ผลการประเมินมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน (นักเรียน)

2.2 ผลการประเมินมาตรฐานด้านคุณภาพด้านการเรียนการสอน (ครู)

3) มาตรฐานด้านการจัดการศึกษาและบริหาร (ผู้บริหาร)

4) มาตรฐานการค้นคว้าพัฒนาชุมชนและแหล่งการเรียนรู้

วิธีการนำเสนอ

ให้นำเสนอเป็นรายมาตรฐาน เป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1) วิธีการพัฒนา เป็นการนำเสนอวิธีการพัฒนา และกิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และวิธีการประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานที่กำหนด

2) ผลการดำเนินงาน เป็นผลการดำเนินงานตามวิธีการพัฒนา

3) สัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงาน เป็นการนำเสนอสัมฤทธิ์ผล หรือผลสำเร็จของการดำเนินงานมาตรฐาน ควรนำเสนอเป็นตาราง ระบุ ผลสำเร็จเป็นคำร้อยละของตัวบ่งชี้

บทที่ 4 สรุปผลการประเมินและปรับปรุงสถานศึกษาในอนาคต

การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร และการพัฒนาชุมชนและแหล่งการเรียนรู้ ควรมีสาระดังนี้

1) สรุปผลการประเมินมาตรฐาน

2) ผลสำเร็จที่เป็นจุดเด่น

2.1 จุดเด่น

2.2 จุดที่ควรพัฒนา

3) แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต

4) สิ่งที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือ

ภาคผนวก

ตามที่สถานศึกษาเห็นสมควร เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฯลฯ

(จารึก วัชรพาณิชย์, 2549: ออนไลน์)

3. กรอบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วง 5 ปีแรก หรือรอบแรก

ของการประเมินคุณภาพภายนอก ได้คัดเลือกมาตรฐานเพียง 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ เพื่อใช้ในการประเมิน ดังนี้

3.1 มาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานด้านผู้เรียน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

1) มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา

2) ซื่อสัตย์สุจริต

3) มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม

4) ประหยัด

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้

1) สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด

2) สามารถประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี – ข้อเสีย

ความถูก – ผิด ระบุสาเหตุ – ผล ค้นหาคำตอบ เลือกริธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหา

3) มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้

1) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชา/หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขาสำหรับอาชีวศึกษา)

2) มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

1) มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหา

เหตุผล

2) รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอก

สถานศึกษา

3) สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

1) สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุขและภูมิใจในผลงานของตนเอง

3) สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือ ยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)

4) มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

1) มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน

2) มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน

3) ร่างกายแข็งแรง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อนและบุคคลทั่วไป

4) รู้จักดูแลสุขภาพ และป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

5) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ไม่เสพยาเสพติด และปลอดจากสิ่งมอมเมา

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตัวบ่งชี้

1) มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

มาตรฐานด้านกระบวนการ ดังนี้

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้

- 1) มีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน
- 2) มีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ
- 3) มีการปฏิบัติตามแผน
- 4) ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
- 5) มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง
- 6) มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน

7) มีการบันทึกและรายงานผลการประเมิน

8) มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

- 1) ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา
- 2) มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษา และชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน

3) มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

4) ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

- 1) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติ และสนองความต้องการของผู้เรียน

2) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

3) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

4) มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

- 5) มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน
- 6) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา
- 7) ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน
- 8) มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
- 9) มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน

มาตรฐานด้านปัจจัย ดังนี้

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ
ตัวบ่งชี้

- 1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง
- 2) ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง
- 3) ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ
และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

- 1) ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา
- 2) ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3) ครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการเรียนการสอนและการนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาคุณภาพ

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครู
เพียงพอ

ตัวบ่งชี้

- 1) ครูมีความถนัด/ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ
- 2) มีจำนวนครูตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นมีสื่อการเรียน
การสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

- 1) มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมาย การศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
 - 2) มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้
- (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2546; 51-57)

3.2 การกำหนดระดับคุณภาพของสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้กำหนด ระดับคุณภาพของสถานศึกษาในการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก เพื่อใช้ในการตัดสิน คุณภาพ โดยกำหนดเพียง 3 ระดับ คือ ระดับดี (3) ระดับพอใช้ (2) และ ระดับปรับปรุง (1) เพื่อใช้ ในการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินภายนอก

การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานอย่างมีระบบ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติ มาประเมินผล ผลการประเมินจะเป็นข้อมูลสำหรับนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนางานต่อไป(สงัด ปานแสง ทินกร. 2546: 23) ในทางการศึกษาก็เช่นเดียวกันการประเมินผลมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้สถานศึกษามีการทบทวนและปรับปรุง กระบวนการประเมินภายในของตนเอง และได้รับคำแนะนำจากผู้ประเมินภายนอกในการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสามารถใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อขอรับการช่วยเหลือทาง วิชาการและการสนับสนุนด้านงบประมาณได้ และเพื่อให้การประเมินคุณภาพภายนอกไม่สูญเปล่า และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาควรนำผลการประเมิน ภายนอกไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นภารกิจที่สำคัญ ควรได้รับการ สนับสนุนและส่งเสริมให้มีใช้การ ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษา(วราภรณ์ บุญเยี่ยม. 2546: 29) จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมิน ภายนอก ผู้วิจัยได้ศึกษาใน 3 ประเด็น ดังนี้

4.1 ความหมายของการใช้ผลการประเมินภายนอก

ผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินภายนอกถึงความหมาย จาก เอกสาร ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการใช้ผลการประเมินภายนอก ดังนี้

การใช้ผลการประเมิน หมายถึง การนำข้อค้นพบหรือผลที่ได้จากการประเมินไปใช้ส่งเสริมในการปฏิบัติงาน ผลที่ได้จากการประเมินนั้นจะต้องมีความสมบูรณ์และตรงความต้องการของผู้ใช้ (วราภรณ์ บุญเยี่ยม. 2546: 29 ; อ้างอิงจาก Scriven,M. 1981. *Evaluation Thesaurus*.)

การใช้ผลการประเมินภายนอก หมายถึง การนำผลหรือสารสนเทศที่ได้จากการประเมินโดยบุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือสิ่งที่ถูกประเมิน มาปรับปรุงพัฒนาการทำงานและนำไปสู่การรับรองคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงานตามมาตรฐานที่กำหนด(วราภรณ์ บุญเยี่ยม. 2546: 30)

การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2546: 70)

การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งกระทำโดยสำนักงานหรือผู้ประเมินภายนอก แล้วแต่กรณี เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2546: 70)

สรุปได้ว่า การใช้ผลการประเมินภายนอก คือ การนำสารสนเทศที่ได้รับรายงานจากผู้ประเมินภายนอกหรือหน่วยงาน ที่มีความชำนาญในวิชาชีพการประเมิน นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และนำไปสู่การรับรองคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

4.2 รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก

ได้มีนักการศึกษาให้แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ผลการประเมินไว้หลายท่าน ดังนี้

รูปแบบของการใช้ผลการประเมิน คือ การนำสารสนเทศจากการประเมินไปใช้ประโยชน์ การประเมินจะสูญเสียเปล่าถ้าหากไม่มีการใช้ผลประเมิน ดังนั้นเมื่อมีการประเมินเกิดขึ้นควรจะนำผลการประเมินนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อไม่ให้เกิดความล้มเหลวและสิ้นเปลืองทรัพยากรต่าง ๆ ผู้ประเมินควรให้ข้อมูลเพื่อนำไปใช้สำหรับการบริหารและการตัดสินใจ การพัฒนาหรือปรับปรุงงาน (วราภรณ์ บุญเยี่ยม. 2546: 30; อ้างอิงจาก สุนทนิสา พูลศิริ. 2541)

วราภรณ์ บุญเยี่ยม(2546 : 32-33) กล่าวว่า รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกที่ได้รับรายงานจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มี 4 รูปแบบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การใช้ในเชิงแนวคิด(Conceptual Use) เป็นการใช้ทางอ้อม โดยการนำผลมาสดแทรกในแนวคิดของผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ทำให้ผู้บริหารรับรู้ข้อมูลการปฏิบัติงาน รู้สภาพปัญหา ทำให้เข้าใจในสิ่งที่ประเมิน ซึ่งสามารถสะสม สำหรับนำไปใช้ในการตัดสินใจเชิงสภาพนโยบายที่เกี่ยวข้อง สร้างความคิดใหม่ ๆ และเมื่อสะสมมาก ๆ อาจนำไปสู่การใช้ในเชิงปฏิบัติได้

2. การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน (Legitimate Use) เป็นการใช้ผลประโยชน์เพื่อเป็นเหตุสนับสนุนหรือยืนยันผลการตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ผลการประเมินที่ได้เป็นการสืบค้นเพื่อนำผลมาใช้ยืนยันผลการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้วางนโยบาย

3. การใช้ในเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Use) เป็นการใช้ผลการประเมินเป็นเครื่องช่วยติดตาม กำกับ หรือควบคุมการประเมิน เพื่อแสดงว่าการดำเนินการการประเมินเป็นไปตามแนวทางและระเบียบขั้นตอนที่เหมาะสม การใช้ในลักษณะนี้จึงไม่ได้สนใจการนำผลไปใช้ปฏิบัติโดยตรงเป็น การใช้ในการควบคุมคุณภาพของการประเมิน จึงอาจไม่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงการดำเนินแผนการ/โครงการ/งาน เช่น การใช้สารสนเทศของการประเมินโดยผู้ตรวจสอบ หรือคณะกรรมการ กำกับการประเมิน เป็นต้น

4. การใช้ในเชิงปฏิบัติ (Instrumental Use) เป็นการใช้ผลการประเมินในการแก้ปัญหาโดยตรง และมีหลักฐานสำหรับอ้างอิง เช่น เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจออกแบบโครงการปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงาน ขยายโครงการ การใช้ลักษณะนี้อาจจะส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงปรัชญา วิสัยทัศน์ขององค์กร หลักการ/ทฤษฎีของโครงการ ทรัพยากร การดำเนินงานและอนาคตของแผนงาน/โครงการ/งาน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2545 : 157-158) ได้ศึกษาแนวคิด และรูปแบบการใช้ผลการประเมินอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยจึงได้นำเอาทฤษฎีนี้มาประยุกต์ใช้กับกับการใช้ผลประโยชน์ภายนอกเพื่อพัฒนาการศึกษา ซึ่งการนำผลการประเมินไปใช้จะมีด้วยกัน 4 รูปแบบคือ

รูปแบบที่ 1 การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงความคิด (Conceptual Use) หมายถึง ผลการประเมินช่วยจุดประกายความคิดของผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ข้อมูลข่าวสาร ให้แสงสว่างทางปัญญามีอิทธิพลต่อความคิดของผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้นำไปสู่การตัดสินใจโดยตรงต่อแผนงานโครงการ/งาน เช่น ผู้บริหารได้ประโยชน์จากการประเมิน ทำให้รู้ข้อมูลการปฏิบัติงาน รู้สภาพปัญหาดีขึ้นทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ประเมินมากขึ้น ซึ่งสามารถสะสมสำหรับนำไปใช้ในการตัดสินใจเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้อง ผลการประเมินจึงสามารถทำให้เกิดผลในเชิงความคิด สร้างความคิดเมื่อสะสมมาก ๆ เข้าอาจนำไปสู่การปฏิบัติ (Instrumente Use) เกี่ยวกับแผนงานโครงการ/งาน อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนโยบาย การจัดลำดับความสำคัญใหม่ การประเมินโครงการทางสังคมสามารถช่วยผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมดีขึ้น การใช้สารสนเทศจากการ

ประเมินในลักษณะนี้ ทำให้เกิดความกระจ่าง ความเข้าใจและการเรียนรู้ การใช้ผลการประเมินในเชิงความคิดเป็นการใช้ในขั้นแรกที่สามารถนำไปสู่การใช้ในขั้นต่อไป คือการใช้ในเชิงปฏิบัติ ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เกี่ยวข้องสามารถเชื่อมโยงสารสนเทศจากการประเมินไปยังสถานการณ์จริงของแผนงาน/โครงการ/งาน

รูปแบบที่ 2 การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน (Legitimate Use) หมายถึง ผลการประเมินสามารถใช้เป็นเหตุผลสนับสนุนหรือยืนยันแนวทางการตัดสินใจที่ได้กระทำไว้ก่อนหน้านี้ ผลการประเมินที่ได้เป็นการสืบค้น เพื่อนำผลมาใช้อืนยันผลการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้วางนโยบาย

รูปแบบที่ 3 การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Use) หมายถึง การใช้ผลการประเมินเป็นเครื่องช่วยในการติดตามกำกับหรือควบคุมการประเมิน เพื่อแสดงว่าการประเมินได้ดำเนินไปตามแนวทางและระเบียบขั้นตอนที่เหมาะสมการใช้ในลักษณะนี้จึงไม่ได้สนใจการนำผลไปใช้ปฏิบัติโดยตรง เป็นการใช้ในการควบคุมคุณภาพของการประเมิน จึงอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงการดำเนินแผนงาน/โครงการ/งาน เช่น การใช้สารสนเทศของการประเมินโดยผู้ตรวจสอบ หรือคณะกรรมการกำกับกับการประเมิน เป็นต้น

รูปแบบที่ 4 การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ (Instrumental Use) หมายถึง การใช้ผลการประเมินเป็นเครื่องมือช่วยในการลงมือปฏิบัติ ดำเนินงาน ซึ่งเป็นไปได้หลายลักษณะ เช่น เป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหรือปรับแผนงาน ออกแบบโครงการปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงาน ปฏิบัติการแก้ไขปัญหา ยุติ ปรับเปลี่ยนขยายโครงการ การใช้ในลักษณะนี้จึงอาจส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงปรัชญา วิสัยทัศน์องค์การ โครงสร้างองค์การ ทรัพยากร และการดำเนินงาน

สรุปได้ว่าการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์มีได้หลายรูปแบบได้แก่ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงความคิด (Conceptual use) ผลการประเมินอาจช่วยจุดประกายความคิดของผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ประเมินมากขึ้น การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน (Legitimate use) ผลการประเมินอาจถูกใช้เป็นเหตุผลสนับสนุนหรือยืนยันผลการตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ทำให้แนวทาง/นโยบายที่เลือกใช้นั้นหนักและความชอบธรรมยิ่งขึ้น การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic use) ผลการประเมินอาจถูกใช้เป็นเครื่องช่วยติดตามกำกับหรือควบคุมการประเมินว่าได้มีการทำตามแนวทาง ระเบียบ ขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อให้งานประเมินนั้นมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับยิ่งขึ้น และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ (Instrumental use) ผลการประเมินอาจถูกนำไปใช้โดยตรงในทางปฏิบัติ เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงแก้ไขทำให้เกิดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามมา การใช้ผลการประเมิน

สามารถส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือการดำเนินงานทั้งระดับบุคคล และระดับองค์การ โดยอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของสมาชิกในองค์การ วิธีดำเนินงาน ระเบียบข้อบังคับขององค์การ โครงสร้างขององค์การ และวัฒนธรรมขององค์การ (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2547 : 152)

5. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รัฐบาลเห็นความสำคัญที่จะต้องให้การศึกษาเพื่อยกระดับพื้นฐานของประชาชนในประเทศให้สูงขึ้นอย่างน้อยจาก 6 ปีเป็น 9 ปี เพื่อเป็นพื้นฐานในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศที่กำลังพัฒนาจากสภาพสังคมกึ่งอุตสาหกรรมและการบริการ ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2530 จึงได้ลงมติเห็นชอบว่ารัฐควรขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยวิธีการไม่บังคับเนื่องจากเป็นวิธีการที่แสดงออกถึงเจตนารมณ์ของรัฐในอันที่จะยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นถึงระดับที่ระบุไว้ในพื้นฐานของการคงไว้ซึ่งสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการตัดสินใจส่ง หรือไม่ส่งบุตรหลานของตนเข้ารับการศึกษ โดยมิมีแนวทางในการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าในระยะเวลา 5 ปี นับตั้งแต่ปีงบประมาณ 2532 โดยมิหลักการและมาตรการในการดำเนินงานที่ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่ด้อยฐานะทางเศรษฐกิจ และกำหนดนโยบายสำคัญว่า เร่งขยายการศึกษาพื้นฐานจาก 6 ปีเป็น 9 ปี ให้ทั่วถึงโดยเร็วอย่างมีคุณภาพทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน รวมทั้งสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ผู้บกพร่องทางกาย จิตใจ และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงทั้งประเทศ หลังจากได้ดำเนินงานขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างจริงจัง ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) พบว่ามีการกำหนดนโยบายอย่างชัดเจนว่า ในการขยายโอกาสทางการศึกษามุ่งเพิ่มอัตราการเรียนต่อในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอัตราการเรียนต่อต่ำเป็นพิเศษ โดยกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าเรียนต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระบบโรงเรียนเป็นร้อยละ 55 และเมื่อรวมกับเป้าหมายที่เรียนนอกระบบโรงเรียนจะมีอัตราร้อยละ 60 กรมสามัญศึกษาได้จัดโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตชนบทยากจน 38 จังหวัด จำนวน 235 โรงเรียนเริ่มเมื่อปี 2530 เป็นต้นไป (ประภาพรรณ ไชยวงศ์. 2530 : 26) ต่อมาในแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ได้กำหนดนโยบายเร่งปรับปรุงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อให้ผู้จบชั้นประถมศึกษาได้เข้าเรียนมากขึ้น โดยประมาณว่าในปีแรกของแผนคาดว่าจะมีผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 59 และร้อยละ 73 ในปลายแผน

5.1 รูปแบบและวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รูปแบบและวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าวมีสาระสำคัญดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2532)

1. แนวปฏิบัติในการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ดำเนินการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจากชั้นประถมศึกษาไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยวิธีไม่บังคับ และใช้ทรัพยากรจากภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรระหว่างประเทศมาสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. กลุ่มเป้าหมาย มุ่งให้เด็กและเยาวชนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งที่จบมาก่อนและเพิ่งจบการศึกษาได้มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสทั้งในชุมชนเมืองและชนบทห่างไกล ตลอดจนสามเณรจะได้รับการสนับสนุนเป็นพิเศษ
3. มาตรการพัฒนาหลักสูตร และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนความแตกต่างระหว่างบุคคล สนองความต้องการของผู้เรียนให้มากขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ และเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรมากขึ้น

5.2 วัตถุประสงค์ของการขยายโอกาสทางการศึกษา

เพื่อขยายโอกาสให้แก่เด็กนักเรียน เยาวชน และประชาชนรวมทั้งพระภิกษุสามเณรที่ผ่านการศึกษาระดับประถมศึกษาแล้วโดยไม่จำกัดเพศ สถานภาพของเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสภาพความผิดปกติทางร่างกายและจิตใจ ได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียนให้มากที่สุด

5.3 จุดประสงค์ในการดำเนินงาน

เพื่อให้โครงการขยายโอกาสทางการศึกษابرร่ววัตถุประสงค์คือให้ผู้เรียนจบระดับประถมศึกษาได้เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้มากที่สุด กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานดังนี้

1. จัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน
2. ให้สามารถนำผลการเรียนจากรูปแบบต่าง ๆ ไปเทียบกันได้
3. อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนโดยให้ที่เรียนอยู่ใกล้บ้าน และให้ผู้เรียนสามารถช่วยผู้ปกครองทำงานได้
4. ลดภาระของผู้ปกครอง โดยยกเว้นเงินบำรุงการศึกษา ให้การสนับสนุนด้านแบบเรียน เครื่องเขียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบและอาหารกลางวัน
5. ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีวิชาชีพมากขึ้น และจัดให้มีกิจกรรมเพื่อให้มีรายได้ระหว่างเรียน

6. ไม่ยึดถือเวลาชั้นปีเป็นหลัก แต่ยึดถือผลสัมฤทธิ์ของการเรียนเป็นเกณฑ์ ผู้เรียนสามารถเก็บสะสมผลการเรียนได้จนกว่าจะจบหลักสูตร

5.4 โครงสร้างของหลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นตลอดจนความแตกต่างระหว่างบุคคล และสนองความต้องการของผู้เรียนให้มากขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดความสนใจ รวมทั้งเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรมากขึ้น

โครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 3 กลุ่มวิชา

1. กลุ่มสมรรถภาพพื้นฐาน ประกอบด้วยวิชาพื้นฐานทั่วไปและวิชาแกน ซึ่งเป็นวิชาที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้อย่างเดียวกัน เพื่อความเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย มีความรักชาติ มีคุณภาพ มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีทักษะในการสื่อความหมาย การใช้ภาษา มีทักษะในการทำงาน และดำรงชีวิตตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

2. กลุ่มวิชาการ มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะทางวิชาการสำหรับการศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป หรือเป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เช่น กลุ่มภาษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ฯลฯ ที่ต่อเนื่องจากที่เรียนมาแล้วในกลุ่มสมรรถภาพพื้นฐาน

3. กลุ่มประสบการณ์วิชาชีพ มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพที่สามารถจะเลือกประกอบของตนเองได้ หรือสามารถที่จะช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพของครอบครัวได้

สรุปได้ว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือ โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอน โดยมีการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มุ่งเน้นที่นักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนที่ด้อยฐานะทางเศรษฐกิจทั้งในชุมชนเมืองและชนบทห่างไกลที่มีอัตราการเรียนต่อต่ำเป็นพิเศษ โดยใช้ทรัพยากรจากภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน หน่วยงานและองค์กรระหว่างประเทศมาสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น สอนความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น เพื่อเป็นการพัฒนาความพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานและเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาต่อในระดับสูง โดยให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร (ทรงกลด กลิ่นหอม. 2546 : 25) นอกจากนั้นในการพัฒนาการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้มีการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาทุกแห่งให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ เพื่อยืนยันและประกันคุณภาพต่อสาธารณชนซึ่งผลของการประเมินภายนอกจะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นสภาพการดำเนินงาน บอกถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา จากเหตุผลดังกล่าว

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ใน 4 รูปแบบ คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และตรงตามเกณฑ์มาตรฐานต่อไป

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยภายในประเทศ

ธีรพนธ์ คณาวัง (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน สมมติฐานของการวิจัย คือ กลุ่มปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 4 กลุ่มได้แก่กลุ่ม 1) ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล กลุ่มปัจจัยด้านกลุ่มที่ปฏิบัติงานร่วมกัน กลุ่มปัจจัยด้านองค์การ และกลุ่มปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายในองค์การ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน 396 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริง ทั้ง 6 ด้าน ของผู้บริหารโรงเรียนมี 4 ด้าน คือ กลุ่มปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ด้านกลุ่มปฏิบัติงานร่วมกัน ด้านองค์การ และกลุ่มปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์การ 2) ปัจจัยย่อยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่ ทักษะการปฏิบัติงานธุรการของผู้บริหารโรงเรียน ความร่วมมือของบุคลากรที่มีต่อผู้บริหารโรงเรียน และการแบ่งสายงานของโรงเรียนเป็นฝ่ายต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับสภาพโรงเรียน และที่ระดับ .05 จำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่ ความสามารถด้านการใช้ภาษาของผู้บริหาร การให้ความสำคัญต่องานวิชาการและค่านิยมของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน

แคลเลีย ศรีแปลก (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลประเมินภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนคันทนาเยาว กรุงเทพมหานคร การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลประเมินภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา เก็บข้อมูลภาคสนามในโรงเรียนคันทนาเยาว(ธารินเจริญสงเคราะห์) โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ แบบสอบถามอย่างง่าย และการวิเคราะห์เอกสาร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายในสถานศึกษา ได้แก่ ความรู้ความสามารถของผู้บริหาร ความสามารถในการจัดการ การมีจิตวิทยาใน

การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอของผู้บริหาร ปัจจัยด้านผู้ประเมิน ได้แก่ การพัฒนาตนเองของผู้ประเมินและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม ทักษะคติต่อการทำงานประเมินภายในสถานศึกษา การเห็นความสำคัญและคุณค่าของการประเมินภายในและสถานศึกษา และการเห็นความสำคัญของการประเมิน ปัจจัยด้านกระบวนการ ได้แก่ กระบวนการทำงานตามวงจรบริหารคุณภาพ PDCA ซึ่งมีการปรับใช้ผลการประเมินตลอดทั้งกระบวนการ และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องได้แก่ ความร่วมมือของผู้ปกครองในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และการพัฒนาตนเองของนักเรียนในด้านการทำงานและการร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน

สุพรรณ สุริชากร (2545 : บทคัดย่อ) ได้จัดทำคู่มือ การปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในและภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนคริสตสงเคราะห์ ผู้จัดทำได้ศึกษาค้นคว้าหลักการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน หลักการและแนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพจากหนังสืองานวิจัย และเอกสารทางวิชาการจากหน่วยงานต่าง ๆ ทางการศึกษา สิ่งที่ได้รับการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้คือ คู่มือการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนคริสตสงเคราะห์ ซึ่งประกอบไปด้วยแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา 3 ประการ คือ แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน แนวทางการดำเนินการจัดทำรายงานประเมินตนเอง(SSR) และแนวทางการดำเนินการรับการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายนอก

วรารณ นุญเจียม (2546 : ง) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่ 1) สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดอย่างครบถ้วน ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพียงบางส่วน และไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด คิดเป็นร้อยละ 70.75, 23.81 และ 5.44 ตามลำดับ สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันอย่างครบถ้วน ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วน และไม่ใช้ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน คิดเป็นร้อยละ 73.47, 19.73 และ 6.80 ตามลำดับ สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วน และสถานศึกษาไม่ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ คิดเป็นร้อยละ 71.43, 22.45 และ 6.12 ตามลำดับ และสถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพียงบางส่วน ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์อย่างครบถ้วน และไม่ใช้ใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ คิดเป็นร้อยละ 54.42, 35.37 และ 10.20 ตามลำดับ และ ข้อที่ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 คือ สถานศึกษาที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุง และทัศนคติต่อการประเมินภายนอกของผู้บริหารสถานศึกษา ตามลำดับ

นอกจากนี้สถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับพอใช้ มีอิทธิพลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกอย่างครบถ้วนในเชิงแนวคิด ในเชิงตรวจสอบยืนยัน และในเชิงสัญลักษณ์เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น และทักษะการสื่อสารของผู้ประเมินภายนอกมีอิทธิพลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น

วีรนุช ทองแดง (2546 : 140-146) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรูของผู้เรียนในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การใช้ผลการวิจัยเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการวิจัยเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติ มีกลุ่มผู้ใช้ผลการวิจัยอย่างครบถ้วนมากที่สุด ร้อยละ 57.99, 51.11 และ 48.00 ตามลำดับ ส่วนผู้ใช้ผลการวิจัยเชิงความคิดเพียงบางส่วน และการใช้ผลการวิจัยเชิงความคิดอย่างครบถ้วนมีค่าใกล้เคียงกัน ร้อยละ 44.24 และ 44.24 ตามลำดับ แสดงว่า ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานครมีการใช้ผลการวิจัยอย่างครบถ้วนมากที่สุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสะท้อนให้เห็นว่าการใช้ผลการวิจัยมีค่าค่อนข้างสูงและมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นจากอดีตที่ผ่านมา และผลการวิจัยยังพบว่า ปัจจัยที่ครูมีประสบการณ์ สามารถพยากรณ์การใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรูของผู้เรียนในสถานศึกษาทั้ง 4 รูปแบบในรูปของอัตราส่วนแต่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่ามากที่สุด แสดงว่า ประสบการณ์เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การใช้ผลการวิจัยเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่ปัจจัยด้านคุณภาพงานวิจัย สามารถพยากรณ์การใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรูของผู้เรียนในสถานศึกษาทั้ง 4 รูปแบบในรูปของอัตราส่วนแต่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าคุณภาพของงานวิจัย เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การใช้ผลการวิจัยเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนั้นปัจจัยด้านประสบการณ์การอบรม มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแต่มีนัยสำคัญทางสถิติของผลการวิจัยอย่างครบถ้วนเชิงปฏิบัติเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าประสบการณ์อบรมเกี่ยวกับการวิจัย เป็นตัวแปรที่ทำให้การใช้ผลการวิจัยเพิ่มขึ้น ถ้าต้องการให้มีการใช้ผลการวิจัยเชิงความคิดอย่างครบถ้วนเพิ่มมากขึ้นเราต้องส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในระหว่างผู้ร่วมงานมากยิ่งขึ้น และยังมีปัจจัยด้านการจบการศึกษาระดับปริญญาโท มีอิทธิพลทำให้อัตราส่วนแต่มีนัยสำคัญทางสถิติของผลการวิจัยเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วนเปลี่ยนแปลงลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวได้ว่าการศึกษาระดับปริญญาโทอาจทำให้ครูมีความมั่นใจในขั้นตอนการทำวิจัยมากขึ้น การใช้ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มากกว่ากลับไปตรวจสอบการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา จึงทำให้ครูผู้จบการศึกษาระดับปริญญาโทใช้ผลการวิจัยเชิงตรวจสอบยืนยันเพียงบางส่วนลดลงเมื่อเทียบกับผู้ที่ไม่ได้จบการศึกษาระดับปริญญาโท

วารุณี โพธิ์บุตรดี (2547 : 91) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการใช้ผลการวิจัยและผลกระทบจากการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูนักวิจัยนั้น พบว่า การใช้ผลการวิจัยในเชิงความคิดโดยครูนักวิจัยมี

การใช้ผลการวิจัยในชั้นเรียนในระดับมาก และการใช้ผลการวิจัยในเชิงปฏิบัติในระดับมาก ในด้านการเพิ่มทักษะในการสอน นอกจากนี้ครูนักวิจัยยังนำผลการวิจัยที่ได้ มาเพิ่มความก้าวหน้าในอาชีพของตน จากการสัมภาษณ์พบว่า ครูนักวิจัยได้มีการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปเป็นส่วนประกอบในการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งหรือเลื่อนชั้น และสามารถนำผลการวิจัยไปทำอาจารย์ 3 ได้ ส่วนด้านการใช้ผลการวิจัยในชั้นเรียนในเชิงแนวคิดและในเชิงปฏิบัติของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ผลการวิจัย พบว่าทั้งครูนักวิจัย เพื่อนร่วมงาน และผู้บริหารโรงเรียนมีการใช้ผลการวิจัยในเชิงความคิด มากกว่าเชิงการปฏิบัติเนื่องจาก การใช้ผลเชิงความคิดนั้นเป็นเพียงการทำให้ทราบถึงปัญหา หรือสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนซึ่งผลจากการวิจัยไปใช้เชิงปฏิบัติจะต้องมีการวางแผนเพื่อปฏิบัติให้เกิดผลจริงจะต้องอาศัยช่วงเวลาที่เหมาะสมและมีการวางแผนการใช้และมีบุคลากรที่สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในเชิงปฏิบัติ และในปัจจุบันงานทางด้านเอกสารมีมาก ทำให้ครูกลุ่มดังกล่าวไม่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในเชิงปฏิบัติได้

คุณ พุดซ้อน (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ความมุ่งหมายเพื่อ การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยศึกษาความคิดเห็นต่อการประเมินใน 3 ด้านได้แก่ ด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน ด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก และด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก ผลการศึกษาพบว่า 1) ครูและผู้บริหารมีความเห็นด้วยกับการดำเนินงานของ สมศ. อยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญในทุกด้าน 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการประเมินดีกว่าครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้านข้างต้น 3) ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความเห็นต่อการประเมินดีกว่าผู้ที่จบปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านคุณลักษณะของผู้ประเมิน และด้านการรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก ส่วนด้านการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก ทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกัน 4) ประสิทธิภาพของครูและผู้บริหารสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษาไม่มีผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา และ 5) ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีข้อเสนอแนะว่าผู้ประเมินควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ต้องเคยเป็นครูมาก่อน มีความเป็นกัลยาณมิตร รับฟังข้อมูลจากครูเพิ่มเติม ไม่ควรเรียกดูข้อมูลเอกสารมากเกินไป การรายงานผลควรให้ครูมีสิทธิโต้แย้ง และรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่เป็นลายลักษณ์อักษรต้องรายงานต่อสถานศึกษาอย่างรวดเร็ว

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สเน็ด (คุณ พุดซ้อน. 2548 : 54 ; อ้างอิงจาก Sneed. 1996 :1996 : 184 : 1432) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของการตรวจสอบคุณภาพโรงเรียนในการปรับปรุงโรงเรียนที่น่าสนใจ โดยส่วนการศึกษาของนิวยอร์ก ได้ริเริ่มปรับปรุงโรงเรียนด้วยความสมัครใจ รับการตรวจสอบคุณภาพกระบวนการนี้ถูกกำหนดโดยโรงเรียนที่น่าสนใจจะพัฒนาตนเอง และมีการกำหนดแนวทางการตรวจสอบตนเอง โดยการสังเกต สัมภาษณ์ ผู้สนใจสนับสนุนโรงเรียนที่อยู่ในชุมชน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง นักเรียน และกระบวนการตรวจสอบคุณภาพตามวัตถุประสงค์ ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการตรวจสอบคุณภาพของโรงเรียนมีผลทำให้โรงเรียนได้รับการปรับปรุงตนเอง

เอเตรีย (Atria. 2000 : 144) ได้ศึกษาผลกระทบของกระบวนการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาของมลรัฐอิลลินอยส์ ต่อทัศนคติของครูโรงเรียนในการทำแผนพัฒนาโรงเรียนในเมืองรัฐชิคาโก เพื่อศึกษาถึงกระบวนการการประกันคุณภาพและการวางแผนพัฒนาของรัฐอิลลินอยส์อยู่ บนพื้นฐานของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงองค์กรและทฤษฎี ตามทัศนคติของครูซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนผลการวิจัยพบว่า ครูมีทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาของโรงเรียนในมลรัฐอิลลินอยส์

ฮาร์เปอร์ (Harper. 2000 : 189) ได้ศึกษาบทบาทการทำงานเป็นทีมในการประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนพัฒนาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนสองแห่งในมลรัฐอิลลินอยส์ โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคณะทำงานที่สอนแบบสหวิทยาการ และคณะทำงานวางแผนพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ผลการวิจัยพบว่า 1) การประกันคุณภาพและการวางแผนพัฒนาเป็นแรงกระตุ้นรูปแบบหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง และกระบวนการวางแผนของทั้งสองโรงเรียน 2) ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการประสานการทำงานระหว่างคณะทำงานทั้งสองคณะ และผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ริเริ่มจัดโครงสร้างและกระบวนการที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน 3) การประกันคุณภาพและการวางแผนพัฒนาจะกระตุ้นให้การดำเนินงานด้านหลักสูตรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ประเด็นเหล่านี้ไม่มีผลต่อการเทคโนโลยีการสอนของทั้งสองโรงเรียน 4) ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นในกรอบแนวคิดในแผนพัฒนาโรงเรียน

เฮวาร์ด (จินตนา บุษบัณฑิต. 2549 : 62 ; อ้างอิงจาก Hayward. 1998 : Abstract) ได้ศึกษาวิจัยโดยนำปรัชญาในการจัดการด้านคุณภาพโดยรวมในเชิงธุรกิจอุตสาหกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการด้านคุณภาพทางการศึกษา คุณภาพของเครื่องมือและเทคนิคได้ให้องค์กรที่จัดการด้านคุณภาพตรวจสอบคุณภาพเพื่อนำไปใช้ในโรงเรียน ในระหว่างดำเนินการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ในการบริหารจัดการมีความต้องการที่จะให้มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างชัดเจน โรงเรียนจะมีปรัชญาและแนวทางการปฏิบัติที่แตกต่างจากการแข่งขันด้านอื่น ๆ ความต้องการเกี่ยวกับคุณภาพการจัด

การศึกษาจะถูกใช้เพื่อให้การรับรองตามสภาพจริงเป็นที่ปรากฏการศึกษางานวิจัยในโรงเรียน ประถมศึกษาของแอฟริกาใต้ ได้ศึกษาการจัดการด้านคุณภาพการศึกษาโดยใช้เครื่องมือศึกษากับ ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาถึงคุณภาพของผู้เรียนและครูตลอดจนหลักสูตรการจัด การเรียนการสอน การพัฒนา การบริหารด้านการเงิน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะบอกให้ทราบถึงประสิทธิผลของ การจัดการศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มี คุณภาพต้องใช้หลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจรโดยเฉพาะการประกันคุณภาพภายในและการ ประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งมีขั้นตอนหลายขั้นตอน และขั้นตอนที่สำคัญ คือ การประเมินผล เพื่อทำ ให้ได้ข้อมูลย้อนอันสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมาบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด รวมทั้งรู้จุดอ่อน จุดแข็ง และปัญหาที่ต้องปรับปรุงและแก้ไข ด้วยเหตุนี้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญต่อการประเมินผล โดยเฉพาะการประเมินภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่บุคลากรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ปีการศึกษา 2549 ที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ในรอบแรกจำนวน 33 โรงเรียน บุคลากรทั้งสิ้น 560 คน

1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหารและหัวหน้างานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามุกดาหาร เขต 2 จำนวน 25 โรงเรียน ผู้บริหาร 42 คน หัวหน้างาน 300 คน รวมทั้งสิ้น 342 คน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนหัวหน้างาน
1	ชลประทานสงเคราะห์	4	12
2	ชุมชนวัดไทรน้อย	2	12
3	ชุมชนวัดบางโค (แม่นางวิทย์อุปการี)	1	12
4	ชลและฮัศึกษ	1	12
5	เต็มรักศึกษา	2	12
6	ไทยรัฐวิทยา 95 (วัดโพธิ์ทองบน)	1	12
7	บ้านดอนตะลุมพุก (เจริญจิตตวิทยา)	1	12
8	ประเสริฐอิสลาม	3	12
9	ระดังหินประชาสรรค์	1	12
10	รุ่งเรืองวิทยา	2	12
11	วัดคลองขวาง (จรัญชนม์ราษฎร์บำรุง)	1	12
12	วัดท่าเกวียน (ศึกษาประชาสรรค์)	2	12
13	วัดท่าบันเทิงธรรม	1	12
14	วัดปรมัยยิกาวาส (แสนสวัสดิวิทธาคาร)	1	12
15	วัดปลายคลองขุนศรี	2	12
16	วัดพิบูลเงิน	3	12
17	วัดมะเดื่อ	1	12
18	วัดมะสงมิตรภาพที่ 55	1	12
19	วัดลาดปลาตุก	3	12
20	วัดสโมสร	2	12
21	วัดสลักเหนือ	2	12
22	วัดเสนีวงศ์	1	12
23	สามัคคีวิทยา (เชื้อผู้ดีอุปถัมภ์)	1	12
24	สุเหร่าปากคลองลำวี	2	12
25	สุเหร่าลากค้อน	1	12
รวม		42	300

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาผลการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 แบบสอบถามครั้งนี้ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแบบสอบถาม ของ วราภรณ์ บุญเยี่ยม (2546) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ แบบสอบถามมี ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ผลประเมินภายนอก เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นในการใช้ผลประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งประกอบด้วย 4 รูปแบบ คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด (Conceptual use) จำนวน 17 ข้อ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน (Legitimate Use) จำนวน 20 ข้อ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic use) จำนวน 16 ข้อ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ (Instrumental use) จำนวน 20 ข้อ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's Scale) โดยกำหนดค่าคะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

ถ้าตอบในช่อง มากที่สุด	หมายถึง	ให้	5	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง มาก	หมายถึง	ให้	4	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ปานกลาง	หมายถึง	ให้	3	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง น้อย	หมายถึง	ให้	2	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง น้อยที่สุด	หมายถึง	ให้	1	คะแนน

ในการแปลความหมายของคะแนน กำหนดการแปลค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับ ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้างานต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541 : 90)

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายความว่า มีระดับความคิดเห็น มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายความว่า มีระดับความคิดเห็น มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายความว่า มีระดับความคิดเห็น ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายความว่า มีระดับความคิดเห็น น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายความว่า มีระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลการประเมินภายนอกและการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามากำหนดเป็นนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบ่งระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3.3 นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษา ด้านเนื้อหา ให้เหมาะสมสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยกำหนดแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

3.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try – Out) กับผู้บริหารและหัวหน้างานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่ไม่ได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ ได้ 0.97 โดยแต่ละรูปแบบหาค่าความเชื่อได้ดังนี้ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด ค่าความเชื่อมั่น 0.94 การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน ค่าความเชื่อมั่น 0.94 การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ ค่าความเชื่อมั่น 0.94 และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ ค่าความเชื่อมั่น 0.94

3.6 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อออกหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมแบบสอบถามจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานงานกับผู้อำนวยการ

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม พร้อมนัดหมายวันเวลาที่จะมาเก็บแบบสอบถาม โดยกำหนดระยะเวลา 3 วัน

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 286 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.63

4. ดำเนินการเก็บแบบสอบถาม ตามวันเวลาที่กำหนด พร้อมตรวจสอบจำนวน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำแบบสอบถามที่มีคำตอบที่สมบูรณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบสอบถาม

- หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค

2. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ใช้ t-test แบบ Independent Samples เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐานทั้ง 3 ข้อ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ทางสถิติในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t – distribution

* แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม สถานภาพและคุณลักษณะส่วนบุคคล

สถานภาพและคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	กลุ่มตัวอย่าง N=286	
	จำนวน	ร้อยละ
1 สถานภาพ		
ผู้บริหารสถานศึกษา	28	9.8
หัวหน้างาน	258	90.2
รวม	286	100.0
2 วุฒิกการศึกษา		
ปริญญาตรี	256	89.0
ปริญญาโท	30	10.5
รวม	286	100
3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่		
ปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี	98	34.3
ปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	188	65.7
รวม	286	100.0

จากตาราง 2 ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 286 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 เป็นหัวหน้างาน คิดเป็นร้อยละ 90.2 มีวุฒิกการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 89.5 และมีวุฒิกการศึกษาปริญญาโท จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 65.7

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ใน 4 รูปแบบ คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายในเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ผลการประเมินภายในเชิงปฏิบัติ โดยแสดงเป็นภาพรวมในตาราง 3 ดังต่อไปนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ทุกรูปแบบ ดังนี้

รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก ในสถานศึกษา	ผลการใช้ผลการประเมินภายนอก		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. การใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงแนวความคิด	3.97	0.47	มาก
2. การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน	3.90	0.55	มาก
3. การใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงในเชิงสัญลักษณ์	3.88	0.61	มาก
4. การใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงในเชิงปฏิบัติ	3.87	0.54	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีการใช้ผลการประเมินภายนอกทั้ง 4 แบบ เมื่อพิจารณาในทุกรูปแบบ พบว่า มีความคิดเห็นในการใช้ผลประเมินภายนอก ทุกรูปแบบอยู่ในระดับ มาก ทุกรูปแบบ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงแนวความคิดมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 3.97$) การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน ($\bar{X} = 3.90$) การใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงในเชิงสัญลักษณ์ ($\bar{X} = 3.88$) และการใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงในเชิงปฏิบัติมีน้อยสุด ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ดังแสดงในตาราง 4-6

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง 4 รูปแบบ โดยจำแนกตามสถานภาพ

รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก	สถานภาพ						t
	ผู้บริหาร (N=28)			หัวหน้างาน (N=258)			
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	
1. การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงแนวคิด	4.12	.58	มาก	3.96	.46	มาก	1.80
2. การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงตรวจสอบยืนยัน	3.91	.74	มาก	3.89	.52	มาก	.153
3. การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงสัญลักษณ์	4.11	.92	มาก	3.85	.56	มาก	2.18*
4. การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงปฏิบัติ	4.03	.69	มาก	3.86	.52	มาก	1.62

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน ส่วนการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบุคลากรที่มีสถานภาพเป็นผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาส มากกว่าผู้ที่มีสถานภาพเป็นหัวหน้างาน

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง 4 รูปแบบ โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา

รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก	วุฒิการศึกษา						t
	ปริญญาตรี (N=256)			ปริญญาโท (N=30)			
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	
1. การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงแนวคิด	3.96	.48	มาก	4.05	.41	มาก	.94
2. การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงตรวจสอบยืนยัน	3.89	.56	มาก	3.98	.37	มาก	.90
3. การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงสัญลักษณ์	3.86	.62	มาก	4.07	.46	มาก	1.79
4. การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงปฏิบัติ	3.86	.54	มาก	4.01	.50	มาก	1.41

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง 4 รูปแบบ โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่

รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก	ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่						t
	น้อยกว่า 5 ปี (N=98)			5 ปีขึ้นไป (N=188)			
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	
1. การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงแนวคิด	3.96	.51	มาก	3.98	.45	มาก	.73
2. การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงตรวจสอบยืนยัน	3.86	.53	มาก	3.91	.56	มาก	.37
3. การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงสัญลักษณ์	3.87	.61	มาก	3.89	.61	มาก	.76
4. การใช้ผลการประเมินภายนอก ในเชิงปฏิบัติ	3.89	.60	มาก	3.87	.51	มาก	.71

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สรุปลักษณะสำคัญของการศึกษาค้นคว้า ได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยมีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ใน 4 รูปแบบ คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ใน 4 รูปแบบ คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ โดยจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่บุคลากรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ปีการศึกษา 2549 ที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ในรอบแรกจำนวน 33 โรง จำนวนบุคลากรทั้งสิ้น 560 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 42 คน หัวหน้างาน 300 คน รวมทั้งสิ้น 342 คน

2. เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาผลการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2 แบบสอบถามครั้งนี้ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแบบสอบถาม ของ วราภรณ์ บุญเยี่ยม (2546) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ ตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ผลประเมินภายนอก เกี่ยวกับการใช้ผลประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2 ลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้ การใช้ผลประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดจำนวน 17 ข้อ การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยันจำนวน 20 ข้อ การใช้เชิงสัญลักษณ์จำนวน 16 ข้อ และการใช้ในเชิงปฏิบัติจำนวน 20 ข้อ รวมทั้งสิ้น 73 ข้อ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (likert's Scale) โดยกำหนดค่าคะแนนแต่ละระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อทำการพิจารณาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบสอบถามนั้นไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารและ

หัวหน้างานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่มีลักษณะ

การปฏิบัติงานเหมือนกัน จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อออกหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมแบบสอบถามจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม พร้อมนัดหมายวันเวลาที่จะมาเก็บแบบสอบถาม โดยกำหนดระยะเวลา 3 วัน
3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 286 ฉบับ และตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ได้ 286 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.63

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้านำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS for Window เพื่อให้ดำเนินไปตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยคำนวณหาค่าสถิติ ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ ตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 รูปแบบการใช้ผลประโยชน์ภายนอก เกี่ยวกับการใช้ผลประโยชน์ภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 วิเคราะห์เพื่อบรรยายแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางของข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และวิเคราะห์เพื่อแสดงการกระจายของคะแนนโดยหาค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ข้อมูลในแบบสอบถามตีค่าคะแนนและแปลผลคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. เปรียบเทียบการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี จำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยใช้การทดสอบค่า t (t – test)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี ใน 4 รูปแบบ คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายในเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ผลการประเมินภายในเชิงปฏิบัติ ปรากฏผลดังนี้

1.1 ผู้บริหารและหัวหน้างานมีความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี อยู่ในระดับมาก

1.2 ผู้บริหารและหัวหน้างานมีความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี อยู่ในระดับมาก

1.3 ผู้บริหารและหัวหน้างานมีความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี อยู่ในระดับมาก

1.4 ผู้บริหารและหัวหน้างานมีความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ปรากฏผลดังนี้

2.1 ผู้ที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน แต่การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีสถานภาพเป็นผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการใช้

ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาส มากกว่าผู้ที่มีสถานภาพเป็นหัวหน้างาน

2.2 ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายดังต่อไปนี้

1. การใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เมื่อพิจารณาการใช้ผลการประเมินภายนอกในรูปแบบต่าง ๆ พบว่า ระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการใช้ผลการประเมินภายนอก อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 3.97, 3.90, 3.88, และ 3.87 แสดงว่าโดยภาพรวมสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี ที่ได้รับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกมีการใช้ผลการประเมินภายนอกในทุกรูปแบบอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสะท้อนให้เห็นว่า สถานศึกษามีการใช้ผลการประเมินภายนอก และเป็นไปตามเป้าหมายของการประเมินคุณภาพภายนอกที่จะใช้เป็นเครื่องมือสะท้อนให้สถานศึกษาได้นำไปพิจารณา จัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างเต็มที่ และแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (วรภรณ์ บุญเยี่ยม. 2546: 146) ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี สามารถอภิปรายผลเป็นรายชื่อได้ดังนี้

1.1 จากความคิดเห็นของบุคลากรของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะนำไปเป็นแนวคิดในการปรับเป้าหมายและ

ทิศทางการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาในกรอบหลักสูตร ซึ่งแสดงให้เห็น

เห็นว่าทั้งผู้บริหารและหัวหน้างานให้ความสำคัญที่จะพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมาย และนโยบายของชาติ แต่ก็ยังมีบางเรื่องที่ผู้บริหารและหัวหน้างานควรให้ความสำคัญและนำไปใช้เพิ่มขึ้น คือ การใช้เป็นแนวคิดในการพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากร ซึ่งบุคลากรหรือครูที่ทำหน้าที่สอน ถือว่าการพัฒนาตนเองนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญโดยเฉพาะในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน ถ้าครูผู้สอน มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนสอนย่อมส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรง ซึ่งผู้บริหารและหัวหน้างานควรให้ความสำคัญในเรื่องนี้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

1.2 จากความคิดเห็นของบุคลากรของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเพื่อพัฒนาคุณภาพ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ถ้ามองเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารและหัวหน้างานได้มีการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน มาพิจารณาสับสนุนความเหมาะสมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและหัวหน้างานให้ความสำคัญที่จะใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อตรวจสอบและยืนยันในเรื่องของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ตรงตามเป้าหมายหรือไม่ ส่วนเรื่องที่ผู้บริหารและหัวหน้างานให้ความสำคัญน้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ คือ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยันเกี่ยวกับการพิจารณาสับสนุนความเหมาะสมในการพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งในความเป็นจริงควรจะให้ความสำคัญเพราะการพัฒนาการศึกษา หรือ การจัดการกระบวนการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต้องอาศัยครูที่มีความรู้ ความสามารถในการวิชาชีพ ซึ่งครูผู้สอนมีบทบาทโดยตรงต่อผู้เรียนมากที่สุด ดังนั้นครูจึงต้องศึกษาค้นคว้าในวิชาชีพเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

1.3 จากความคิดเห็นของบุคลากรของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะนำมาเป็นกรอบแนวทางในการจัดกิจกรรมการสนับสนุนการเรียนของผู้เรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งผู้บริหารและหัวหน้างานเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน เพราะกิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียน

ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ส่วนการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ที่ผู้บริหารและหัวหน้างานให้ความสำคัญน้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ คือ การใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากร ซึ่งอาจจะเกิดจากการมุ่งที่จะพัฒนาในส่วนอื่นก่อน จึงมองข้ามในเรื่องของการพัฒนาวิชาชีพของครู แต่ในความเป็นจริงนั้นควรจะต้องมองและใช้ผลการประเมินภายนอกเป็นเครื่องมือที่จะทำให้บุคลากรในโรงเรียนมีการพัฒนาวิชาชีพ เพื่อส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

1.4 จากความคิดเห็นของบุคลากรของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาการศึกษา พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งถ้ามองในรายละเอียดพบว่าการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเป็นเครื่องมือในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่าทั้งผู้บริหารและหัวหน้างานนั้นให้ความสำคัญกับผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จะมุ่งพัฒนาและปรับปรุงในเรื่องของการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพราะกระบวนการเรียนรู้ที่ดี หรือมีความหลากหลายนั้นจะส่งผล ทำให้ผู้เรียนนั้นเกิดการเรียนรู้ที่เร็วขึ้น และมีความสุขในการเรียนทำให้ผู้เรียนพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ ส่วนด้านที่ให้ความสำคัญน้อย คือ การใช้ผลการประเมินมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากร ซึ่งผู้บริหารและหัวหน้างานควรจะให้ ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรโดยเฉพาะครูผู้สอน ควรให้ได้รับการพัฒนาและอบรมในวิชาชีพของตนเองในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

2. การเปรียบเทียบการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี จำแนกตามสถานภาพ วุฒิ การศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบบุคลากรที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าทั้งผู้บริหารและหัวหน้างานต้องปฏิบัติงานร่วมกัน คือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และตรวจสอบปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่งผลให้การใช้ผลการประเมินภายนอก ทั้ง 3 รูปแบบไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทุมทิพย์ ศรีเมือง (2546 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพการดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามความคิดเห็นจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ในส่วนของการใช้ ผล การประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ ผู้บริหารและหัวหน้างานมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 โดยมีบุคลากรที่มีสถานภาพเป็นผู้บริหารมีความคิดเห็น

ต่อการใช้ผล การประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาส มากกว่าบุคลากรที่มีสถานภาพเป็นหัวหน้างาน

2.2 การเปรียบเทียบบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้ผล การประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ พบว่า มี ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจรรยา ใจหาญ (2548 : 72) ที่ ศึกษา การปฏิบัติงานของครูด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า ผลการ เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานของครูด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ต่างกัน มีความ คิดเห็นต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิด การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิง ตรวจสอบยืนยัน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ผลการประเมิน ภายนอกในเชิงปฏิบัติ พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ คุณ พุดซ้อน (2548 : 79) ที่ศึกษาค้นคว้างานวิจัย เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี เขต 2 ผลการ เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่าง กันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี ครั้งนี้ มีประเด็นที่ เสนอแนะดังนี้

1.1 ผลของการศึกษาค้นคว้า สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางให้บุคลากรหรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา สามารถนิตศ ก้ากับ ติดตาม การใช้ผลการประเมิน ภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายอย่างต่อเนื่อง

1.2 จากข้อค้นพบของการวิจัย พบว่า จากความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้า งานทำให้ทราบถึงการให้ความสำคัญของการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาในระดับ หนึ่ง ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมโดยการจัดอบรม ให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการใช้

ผลการประเมินภายนอก โดยเฉพาะการใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และมีความต่อเนื่อง

1.3 บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี ควรให้ความสำคัญในเรื่องของการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพในทุกระดับของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี
2. ควรศึกษาสภาพการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี
3. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- คุณ พุดซ้อน. (2548). *การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- แคลเลีย ศรีแปลก. (2544). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนคันนายาว*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จารึก วัชรพาณิชย์. (2549). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2549, <http://nites.esanpt1.org/news/jar.files/sn.htm>
- จินตนา บุษชาติ. (2549). *การศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ระหว่างปีการศึกษา 2545-2546*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธนะกุล ช้อนแก้ว. (2545). *บรรณนิทัศน์เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในสถานศึกษา*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรพนธ์ คงนาวัง. (2543). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วรารณณ์ บุญเจียม. (2546). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วีรณัฐ ทองแดง. (2546). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- วารุณี โพธิ์บุตรดี. (2547). *การศึกษาการใช้ผลการวิจัยและผลกระทบจากการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูนักวิจัย*. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริ กาญจนวาสี. (2547). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัจด์ ปานแสงพินกร. (2546). *ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาลำปาง*. กรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษา เขตบางขุนเทียน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ มินศรี. (2549). *บรรณนิทัศน์เรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพรรณ สุวิชา. (2545). *คู่มือการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนคริสต์สงเคราะห์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. (2549). *การประเมินคุณภาพภายนอก*. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2549, จาก http://school.obec.go.th/sup_br3/q_2.htm
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). *ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดีด จำกัด.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2549). *ความเป็นมาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2549, จาก <http://www.onesqa.or.th/th/about/onesqa.php>.
- หน่วยประเมินภายนอก บริษัท พญาและประเมินการศึกษา. (2549). *ความรู้เกี่ยวกับการรับรองมาตรฐานการศึกษาและผู้ประเมินภายนอก*. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2549, จาก <http://www.prayalae-ed.com/index.php?lay=show&ac=article&id=238425>.
- อดุลย์ ลีลาภทราวัณ. (2544, มกราคม-กุมภาพันธ์). "ความโปร่งใสในการประเมินผล การปฏิบัติงาน และการปรับเปลี่ยนตำแหน่ง," *วารสารข้าราชการ*. 47(1) : 42-43.
- Atria, Joseph P. (2000, June). "The Effect of the Illinois Quality Assurance and Improvement Planning Process on Chicago Public School Teacher Attitudes Toward School Improvement," *UMI Pre Quest Digital Dissertation-Full Citation & Abstract* 60 (12) : 4254

Harper, John Raymond. (2000,July). The Role of Teams in Quality Assurance and Improvement Planning In Two Illinois Middle School UMP Pre Quest Digital. *Dissertation Full Citation & Abstract*. 61(1) : 41

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

**แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้า
เรื่อง
การศึกษาการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษานนทบุรี**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผลการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยถามความคิดเห็นจากผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานทั้ง 4 งาน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานบริหารวิชาการ หัวหน้างานบริหารงบประมาณ หัวหน้างานบริหารบุคลากร หัวหน้างานบริหารทั่วไป และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
2. แบบสอบถาม แบ่งข้อสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้
 - ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานนทบุรี

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นายปราโมทย์ คำโต)

นิสิตปริญญาโท การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 1

ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. สถานภาพ

- () ผู้บริหารสถานศึกษา
- () หัวหน้างาน

2. วุฒิการศึกษา

- () ปริญญาตรี
- () ปริญญาโท

3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ผู้บริหาร / หัวหน้างาน / หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

- () ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ น้อยกว่า 5 ปี
- () ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2

คำถามเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

คำชี้แจง

โปรดประเมินทุกข้อ โดยพิจารณาว่า การใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกข้อละ 1 ช่อง

มีการใช้ผลการประเมินภายนอกมากที่สุด	ให้เขียน ✓	ลงในช่องมากที่สุด
มีการใช้ผลการประเมินภายนอกมาก	ให้เขียน ✓	ลงในช่องมาก
มีการใช้ผลการประเมินภายนอกปานกลาง	ให้เขียน ✓	ลงในช่องปานกลาง
มีการใช้ผลการประเมินภายนอกน้อย	ให้เขียน ✓	ลงในช่องน้อย
มีการใช้ผลการประเมินภายนอกน้อยที่สุด	ให้เขียน ✓	ลงในช่องน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	การใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงความคิด					
0	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		✓			
00	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา			✓		

คำอธิบายตัวอย่าง

ข้อ 0 แสดงว่า ผู้ตอบพิจารณาเห็นว่า สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก จึงทำเครื่องหมายในช่อง**มาก**

ข้อ 00 แสดงว่า ผู้ตอบพิจารณาเห็นว่า สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง จึงทำเครื่องหมายในช่อง**ปานกลาง**

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงความคิด						
1	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
2	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา					
3	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา					
4	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
5	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการปรับเป้าหมายและทิศทางการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาในกรอบหลักสูตร					
6	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้					
7	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร					
8	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการบริหารและการจัดการทางวิชาการ					
9	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของสถานศึกษา					

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจปัญหาด้านครูผู้สอน					
11	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการจัดกระบวนการเรียนการสอน					
12	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอนของครู					
13	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
14	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากร					
15	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจปัญหาด้านผู้เรียน					
16	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านผู้เรียน					
17	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					

ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน						
1	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการประเมินผลภายในของสถานศึกษา					
2	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสันับสนุนความเหมาะสมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา					
3	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสันับสนุนความเหมาะสมในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านผู้บริหาร					
4	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสันับสนุนความเหมาะสมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา					
5	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสันับสนุนความเหมาะสมในการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา					
6	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสันับสนุนความเหมาะสมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
7	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสันับสนุนความเหมาะสมในการปรับเป้าหมายและทิศทางการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาในกรอบหลักสูตร					

ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้					
9	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมในการบริหารและการจัดการทางวิชาการ					
10	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของสถานศึกษา					
11	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา					
12	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพครูผู้สอน					
13	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมในการจัดกระบวนการเรียนการสอน					
14	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมในการพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอนของครู					
15	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้					

ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมในการพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากร					
18	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านครูผู้สอน					
19	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน					
20	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมพัฒนาด้านผู้เรียน					

ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์						
1	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการประเมินผลภายในของสถานศึกษา					
2	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา					
3	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้บริหาร					
4	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา					
5	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา					
6	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
7	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้					
8	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นกรอบแนวทางในการบริหารและการจัดการทางวิชาการ					
9	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นกรอบแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของสถานศึกษา					
10	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านครูผู้สอน					

ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11	สถานศึกษาผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการปรับเป้าหมายและทิศทางการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาในกรอบหลักสูตร					
12	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนากระบวนการประเมินผล					
13	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากร					
14	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน					
15	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
16	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นกรอบแนวทางในการจัดกิจกรรมการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน					

ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ						
1	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในพัฒนาการประเมินผลภายในของสถานศึกษา					
2	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา					
3	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา					
4	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
5	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้					
6	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาหลักสูตร					
7	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการบริหารและการจัดการทางวิชาการ					
8	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือช่วยแก้ไขปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา					
9	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้บริหารสถานศึกษา					

ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านครูผู้สอน					
11	สถานศึกษาผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการปรับเป้าหมายและทิศทางการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาในกรอบหลักสูตร					
12	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนากระบวนการประเมินผล					
13	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากร					
14	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน					
15	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
16	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นกรอบแนวทางในการจัดกิจกรรมการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน					

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

- 1) อาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรวง
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2) ดร. กิตติยา สืออ่อน
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ (องค์การมหาชน)
- 3) นายอนันต์ สุขกลัด
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2
- 4) ดร.เอนก ล่วงลือ
หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 1
- 5) นายประวิติ คงอ่อน

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์การใช้ผลการประเมินภายนอกเป็นรายข้อ

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงแนวคิดเพื่อพัฒนาการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก ในสถานศึกษา		ผลการใช้ผลการประเมินภายนอก		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การใช้ผลการประเมินภายนอกเชิงแนวความคิด				
1	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.01	0.70	ดี
2	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	3.94	0.71	ดี
3	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา	4.01	0.68	ดี
4	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.10	0.65	ดี
5	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการปรับเป้าหมายและทิศทางการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาในกรอบหลักสูตร	4.15	0.64	ดี
6	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้	4.04	0.64	ดี
7	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร	3.95	0.67	ดี
8	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการบริหารและการจัดการทางวิชาการ	4.03	0.68	ดี

ตาราง 1 (ต่อ)

รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก		ผลการใช้ผลการประเมินภายนอก		
ในสถานศึกษา		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของสถานศึกษา	3.94	0.58	มาก
10	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจปัญหาด้านครูผู้สอน	3.88	0.72	มาก
11	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการจัดกระบวนการเรียนการสอน	4.03	0.62	มาก
12	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอนของครู	3.88	0.63	มาก
13	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.91	0.62	มาก
14	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นแนวคิดในการพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากร	3.81	0.80	มาก
15	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจปัญหาด้านผู้เรียน	3.90	0.80	มาก
16	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกช่วยทำให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านผู้เรียน	3.93	0.69	มาก
17	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกช่วยทำให้เกิดแรงจูงใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.94	0.67	มาก
รวม		3.97	0.47	มาก

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบ
ยืนยันเพื่อพัฒนาการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก ในสถานศึกษา		ผลการใช้ผลการประเมินภายนอก		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงตรวจสอบยืนยัน				
1	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเปรียบเทียบและพิจารณา สนับสนุนความเหมาะสมของการประเมินผลภายในของสถานศึกษา	3.98	0.74	มาก
2	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความ เหมาะสมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	3.90	0.73	มาก
3	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความ เหมาะสมในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพด้านผู้บริหาร	3.85	0.69	มาก
4	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความ เหมาะสมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	3.83	0.73	มาก
5	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความ เหมาะสมในการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา	3.86	0.74	มาก
6	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความ เหมาะสมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.99	0.71	มาก
7	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความ เหมาะสมในการปรับเป้าหมายและทิศทางการจัดการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาในกรอบหลักสูตร	3.91	0.69	มาก
8	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความ เหมาะสมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้	3.95	0.69	มาก
9	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความ เหมาะสมในการบริหารและการจัดการทางวิชาการ	3.94	0.68	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก		ผลการใช้ผลการประเมินภายนอก		
ในสถานศึกษา		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
10	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของสถานศึกษา	3.82	0.71	มาก
11	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	3.88	0.68	มาก
12	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพครูผู้สอน	3.87	0.71	มาก
13	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมในการจัดกระบวนการเรียนการสอน	3.93	0.66	มาก
14	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมในการพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอนของครู	3.85	0.70	มาก
15	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.94	0.68	มาก
16	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมในการพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน	3.89	0.66	มาก
17	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมในการพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากร	3.80	0.70	มาก
18	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมของการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านครูผู้สอน	3.88	0.73	มาก
19	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน	3.91	0.76	มาก
20	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกมาพิจารณาสนับสนุนความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมพัฒนาด้านผู้เรียน	3.93	0.73	มาก
รวม		3.90	0.55	มาก

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์ เพื่อพัฒนาการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก ในสถานศึกษา		ผลการใช้ผลการประเมินภายนอก		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงสัญลักษณ์				
1	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการประเมินผลภายในของสถานศึกษา	3.94	0.75	มาก
2	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	3.95	2.47	มาก
3	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้บริหาร	3.79	0.70	มาก
4	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	3.86	0.72	มาก
5	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา	3.78	0.76	มาก
6	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.94	0.70	มาก
7	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้	3.90	0.73	มาก
8	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นกรอบแนวทางในการบริหารและการจัดการทางวิชาการ	3.94	0.76	มาก
9	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นกรอบแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของสถานศึกษา	3.80	0.70	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

	รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก ในสถานศึกษา	ผลการใช้ผลการประเมินภายนอก		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
10	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านครูผู้สอน	3.82	0.69	มาก
11	สถานศึกษาผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการปรับเป้าหมายและทิศทางการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาในกรอบหลักสูตร	3.90	0.74	มาก
12	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนากระบวนการประเมินผล	3.81	0.68	มาก
13	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากร	3.76	0.69	มาก
14	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน	3.91	0.66	มาก
15	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.90	0.69	มาก
16	สถานศึกษานำผลการประเมินภายนอกเป็นกรอบแนวทางในการจัดกิจกรรมการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.03	2.41	มาก
รวม		3.88	0.61	มาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติเพื่อ
พัฒนาการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก ในสถานศึกษา		ผลการใช้ผลการประเมิน ภายนอก		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การใช้ผลการประเมินภายนอกในเชิงปฏิบัติ				
1	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในพัฒนาการประเมินผลภายในของสถานศึกษา	3.90	0.70	มาก
2	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	3.89	0.67	มาก
3	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา	3.91	0.69	มาก
4	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.95	0.72	มาก
5	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้	3.94	0.72	มาก
6	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาหลักสูตร	3.90	0.71	มาก
7	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการบริหารและการจัดการทางวิชาการ	3.92	0.64	มาก
8	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือช่วยแก้ไขปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	3.80	0.63	มาก
9	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้บริหารสถานศึกษา	3.86	0.69	มาก
10	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจปัญหาในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	3.88	0.74	มาก
11	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือช่วยแก้ไขปัญหาด้านครูผู้สอน	3.81	0.72	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

รูปแบบการใช้ผลการประเมินภายนอก		ผลการใช้ผลการประเมินภายนอก		
ในสถานศึกษา		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
12	สถานศึกษาได้ใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจปัญหาด้านครูผู้สอน	3.82	0.70	มาก
13	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการจัดกระบวนการเรียนการสอน	3.86	0.65	มาก
14	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอนของครู	3.81	0.67	มาก
15	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนากระบวนการประเมินผล	3.80	0.70	มาก
16	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรของสถานศึกษา	3.82	0.68	มาก
17	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากร	3.79	0.71	มาก
18	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือช่วยแก้ไขปัญหาด้านผู้เรียน	3.89	0.73	มาก
19	สถานศึกษาได้นำผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน	3.95	0.72	มาก
20	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินภายนอกมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.96	0.70	มาก
รวม		3.87	0.54	มาก

ประวัติย่อของผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นายปราโมทย์ คำโก
วัน เดือน ปีเกิด	28 พฤศจิกายน 2508
สถานที่เกิด	8 หมู่ 1 ตำบลหน้าไม้ อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดสโมสร์ อำเภอไทรน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	รองผู้อำนวยการโรงเรียนชำนาญการ / คศ.2
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2521	ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนสามวาวิทยา ตำบลหน้าไม้ อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2526	มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสุทธิวราราม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2530	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2550	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ